

Столична профспілка транспортників розпочала акцію протесту проти монополізації транспортного обслуговування.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Голос України

ЦЬОГО ДНЯ

■ 1881 р. На Станіславщині народилася письменниця та громадська діячка Марійка Підгірянка (Ленерт-Домбровська). Авторка багатьох творів для дітей. ■ 1917 р. У Києві відбулася маніфестація з нагоди «свята революції». На Думській площі (нині майдан Незалежності) знищено пам'ятник Столипіну. ■ 1949 р. Помер академік Микола Гамалія, мікробіолог. 1886 року разом із І. Мечниковим організував в Одесі першу в Росії бактеріологічну станцію. ■ 1973 р. США повністю вивели свої війська із В'єтнаму.

ЦВК просить не тиснути

За виборами в Україні спостерігатимуть 944 особи з 49 країн. Серед них 146 — спостерігачі від країн СНД і 312 — від ОБСЄ. Про це журналістам повідомив керівник прес-служби ЦВК Юрій Мельничук. Центрвиборчком як виняток дозволив виготовлення виборчих бюлетенів для голосування в багатомандатному загальнодержавному виборчому окрузі та одномандатних округах №№ 140, 224, 225 дільничним комісіям виборчих дільниць, утворених на суднах, що перебувають у плаванні під прапором України.

(Закінчення на 13-й стор.).

Молоко — то не тільки сир і сметана...

Одне з найбільших здобутків Житомирщини за чотири роки — збільшення заготівлі молока від населення. Якщо в 1999-му селяни продали 36 тисяч тонн молока, то в минулому — вже 160 тисяч тонн. Це дало змогу вийти на рівень 1990 року. А Житомирщина й тоді була серед лідерів у закупівлі молока від приватної корівки. Досягнуто такого зростання завдяки тому, що депутати облради тримали під контролем виконання наміченої програми. Особлива увага приділяється тому, щоб із селянами своєчасно розраховувалися. У селах, де «лежачі» сільгоспідприємства, молоко від власної корови є основним джерелом поповнення сімейного бюджету, повідомляє наш власний кореспондент Олексій КАВУН.

Телефонний сервіс. Але за відповідну плату

Унікальну телефонну станцію отримав у подарунок від ВАТ «Укртелеком» Ковельський міський центр електрозв'язку. Тепер її абоненти з першою цифрою «5» у номері за відповідну плату можуть користуватися 16 видами послуг. Це, зокрема, визначення номера абонента, що телефонує, наведення довідок під час розмови, повідомлення про надходження нового виклику тощо. АТС розрахована на 700 номерів, згодом їх кількість буде збільшено до восьми тисяч, повідомляє наш власний кореспондент Роман ЖИЖАРА.

У Чернігові з'явилися люди, які заробляють гроші, не працюючи

8

Поміркуємо про майбутнє

Виступ Голови Верховної Ради України Івана Плюща на 19-му пленарному засіданні МПА

Шановний пане Голово!

Шановні колеги!

Пані та панове!

За п'ять днів в Україні вибори.

І до Верховної Ради, і до органів місцевого самоврядування.

І зрозуміло, що ми, як кандидати в народні депутати, маємо бути разом зі своїми виборцями.

Але все-таки в ці ювілейні для Міжпарламентської асамблеї дні ми, представники українського парламенту, тут, з вами!

Ювілейна дата — чудова нагода озирнутися на минуле і поміркувати про майбутнє.

Історія розвитку людства засвідчує, що кожна нація прагне свободи та незалежності, здобуття державності. Під натиском цих прагнень не встояли навіть могутні імперії.

Тож розпад Радянського Союзу був об'єктивний та закономірний. На його території утворилися незалежні держави, які стали на шлях демократії та обрали ринкову модель економічного розвитку. Усі вони мали практично рівні стартові умови в усіх сферах життя.

Протягом останнього десятиліття наші країни йшли нелегким шляхом політичних та економічних перетворень, створювали умови для становлення демократичних інституцій, активно реалізовували програми національного відродження.

(Закінчення на 2-й стор.).

Євроінтеграція не виключає

Фото Миколи БІЛОКОПИТОВА.

співпрацю в МПА СНД

Делегація ВР України повернулася з Санкт-Петербурга, де разом із представниками парламентів дев'яти країн СНД та низки міжпарламентських організацій брала участь у роботі 19-го пленарного засідання Міжпарламентської асамблеї країн — учасниць СНД, присвяченого 10-річчю МПА, та в антитерористичному форумі.

Під час перебування в «північній столиці» Росії глава української парламентської делегації, Голова ВР України Іван Плющ провів зустріч із Президентом ПАРЄ Пітером Шідером та Генеральним секретарем ПАРЄ Бруно Халлером. Відбувся обмін думками щодо подальшого співробітництва нашої країни і ПАРЄ та завдань подальшого моніторингу українських процесів з боку ПАРЄ.

Як повідомили журналістам, під час зус-

трічі Іван Плющ зазначив, що «Моніторинговий комітет ПАРЄ допоміг становленню демократії в Україні», та висловив особливу подяку доповідачам МК по Україні Анне Северинсен та Ренаті Вольвенд. Пітер Шідер зауважив, що «для нас Україна є європейською державою. А відтак усі проблеми, з якими вона стикається, можна розв'язати». Президент ПАРЄ наголосив: «Якщо ми говоримо про українські проблеми, то метою таких розмов є не осуд, а допомога Україні посісти гідне місце в Європі». Бруно Халлер висловив сподівання, що вибори в Україні пройнуть без порушень. Як повідомив Б. Халлер, доповідачі ПАРЄ А. Северинсен та Р. Вольвенд після виборів знову прийдуть до Києва — можливо, в червні.

(Закінчення на 2-й стор.).

Дім у кредит — не кожному щастить

9

«Гідроперлина» нарощує м'язи

12

Подвиг — не стати жебраком

13

ПОПІТКА

Поміркуємо про майбутнє

(Початок на 1-й стор.).
Шановні колеги!
Розроблені під егідою МПА модельні законодавчі акти мають для комітетів та апарату Верховної Ради України значний науковий та практичний інтерес.

Особливо корисними вважають їх наші експерти на початкових стадіях розробки національних законопроектів.

Водночас Україна, як і багато інших держав, **проголосила стратегічний курс на інтеграцію в Європейський союз.**

Гармонізація її законодавства із законодавством Європейського союзу залишається найважливішим завданням у цьому напрямі, що зафіксовано в **Угоді про партнерство та співробітництво** між Україною і країнами — членами ЄС. Цим документом передбачено внесення кардинальних змін до митного, банківського, податкового, пенсійного законодавства, до законів про охорону здоров'я, праці, довкілля, про захист прав споживачів, законів та нормативних актів у галузі ядерної енергетики, транспорту, міської інфраструктури тощо.

Тому для України особливого значення набуває розробка в рамках МПА таких модельних законодавчих актів, у яких **максимально було б** враховано досвід Європейського союзу.

А щодо **проектів модельних законодавчих актів**, винесених на розгляд 19-го пленарного засідання асамблеї, то всі вони проаналізовані відповідними комітетами українського парламенту, експертами його апарату та органами виконавчої влади.

Українська делегація стосовно цих проектів має кілька **конкретних зауважень та пропозицій**, що їх передано до Секретаріату.

Узагальнюючи, можна сказати, що винесені на розгляд засідання модельні закони — це фундаментальні розробки, які, переконаний, **знайдуть застосування в процесі вдосконалення** і українського законодавства.

Шановні учасники засідання! Звертаючися вкотре до наболілого питання **про зону вільної торгівлі** Співдружності, хотів би

ще раз наголосити, що **цей процес невинуватено затягнувся**. Адже базову угоду підписано у квітні 1994 року; протокол до неї — через п'ять років, у квітні 1999 року; складено гарні графічні схеми та таблиці виконання внутрішньодержавних процедур.

Однак система в комплексі поки що не запрацювала.

Міжпарламентська асамблея має, на нашу думку, зробити все від неї залежне для формування в якнайкоротші терміни **повноцінної, реально діючої зони вільної торгівлі СНД.**

Торкаючися інших аспектів діяльності МПА, слід відзначити ті зусилля, що їх докладає асамблея стосовно **проблеми тероризму**. Вона всебічно її вивчила, прийняла звернення про координацію дій парламентів держав світу в боротьбі з міжнародним тероризмом.

Якщо казати про Україну, то у нас ухвалено **новий Кримінальний кодекс**, у якому є стаття **«Терористичний акт»**, а також ще майже 30 суміжних статей анти-терористичної спрямованості.

Парламент України прагне адаптувати національне законодавство до міжнародного права у сфері боротьби з тероризмом.

Розробляються проекти законів **«Про боротьбу з тероризмом»** і **«Про внесення змін до деяких законодавчих актів у частині посилення боротьби з тероризмом»**.

Таким чином, чинне в Україні законодавство, організаційний механізм і практичні заходи дають змогу вести ефективну боротьбу з проявами міжнародного тероризму.

Шановні учасники засідання! Кілька слів **про політичну ситуацію в Україні.**

Вибори до парламенту і до місцевих органів самоврядування відбудуться в неділю 31 березня.

У новому Законі України **«Про вибори народних депутатів України»** збережено змішану, пропорційно-мажоритарну систему.

У списках 33 партій і блоків зареєстровано 3750 кандидатів у депутати, а в одномандатних округах — 3314 кандидатів (по 15 на одне місце в парламенті).

Україна прагне зробити вибори максимально справедливими, прозорими і вільними.

Центральна виборча комісія України зареєструвала **майже тисячу офіційних спостерігачів від зарубіжних країн, міжнародних організацій**, таких, зокрема, авторитетних, як Парламентські асамблеї Ради Європи та ОБСЄ, Виконавчий комітет СНД.

Ми вдячні парламентам країн—членів МПА, секретаріату асамблеї за формування представницької команди офіційних спостерігачів.

Не стверджуватиму, що порушень у процесі підготовки до виборів і в день голосування не буде.

Зроблять свій вклад не зовсім чисті передвиборні технології, особливо основані на маніпулюванні громадською свідомістю через засоби масової інформації.

Але в цілому, наголошую — **у цілому**, і оновлене законодавство, і дії державних органів, і зусилля громадськості створюють передумови для вільного волевиявлення громадян України.

Ми сьогодні казали про необхідність уніфікації виборчого законодавства і запровадження стандартів демократичних виборів. Гадаю, що було б корисно використати для цього Закон «Про вибори народних депутатів України».

Крім того, сприятливим тлом для виборів стають позитивні тенденції в економіці України за останні два роки.

Шановні колеги, друзі! Завершуючи свій виступ, **хотів би:**

по-перше, сказати, що народні депутати України переконані — розвиток парламентаризму є надійним фундаментом демократії в Україні;

по-друге, подякувати керівникам і членам парламентів країн СНД за плідне десятирічне співробітництво і в рамках Міжпарламентської асамблеї, і на двосторонній основі;

по-третє, висловити вам нашу переконаність, що зовнішня політика України і надалі буде послідовна, прогнозована, спрямована на зміцнення стабільності в регіоні та у світі.

Дякую за увагу!

«Пектораль» для найкращих

Столиця урочисто відзначила 10-річчя театральної премії «Київська пектораль». Голова президентської адміністрації Володимир Литвин, освідчившись у давній любові до театру, вручив нагороду та почесні звання більш як двадцятьом працівникам сцени. Звісно, було багато аплодисментів, квітів, обіймів та поцілунків. Список переможців «Пекторалі» цього року — без особливих несподіванок: кращими акторами визнано Богдана Ступку й Анатолія Хостікоєва, кращим режисером — Станіслава Моїсєєва, кращим сценографом — Сергія Маслобойщикова.

На знімку: Володимир Литвин вітає зі званням заслуженого діяча мистецтв України Данила Федоряченка, директора-розпорядника театру імені Франка.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Кошти для добудови

Нинішнього року фінансування добудови Дністровської гідроакумулюючої електростанції (ГАЕС) буде збільшено до 150 млн. грн. Такої домовленості досягнуто під час робочої поїздки до Чернівецької області глави адміністрації Президента України Володимира Литвина. За його словами, фінансування добудови ГАЕС, яку почали споруджувати в 1995 році, бере на себе «виключно держава». **Як повідомляє ДІНАУ**, В. Литвин також запевнив, що буде вирішено і соціально-економічні проблеми, пов'язані з будівництвом Дністровської ГАЕС.

Фотофакт

Прем'єр-міністр України Анатолій Кінах під час відвідання Інституту серцево-судинної хірургії АМН України поінформував про те, що виділено три мільйони гривень на закупівлю сучасного медобладнання.
На знімку: директор Інституту академік Геннадій Книшов (ліворуч) знайомить Анатолія Кінаха з роботою обладнання.

Фото Володимира РЕПІКА (Укрінформ).

Підприємливі виборці

Мешканці дев'ятиповерхівки №33 по вулиці Василя Стуса в Костополі вирішили отримати хоч якийсь зиск від виборів. Вони помістили у районній газеті «Вічеве слово» оголошення і пообіцяли віддати свої голоси тому кандидату в депутати, який допоможе відремонтувати ліфти, що не працюють тут уже п'ять років.

Рівненська область.

Олександра ЮРКОВА.

(Початок на 1-й стор.).

А в червні чи у вересні Парламентська асамблея Ради Європи знову розглядатиме українське питання.

Під час прес-конференції, яку дав Іван Плющ у Санкт-Петербурзі, він високо оцінив рівень співпраці МПА СНД з ПАРЄ і зазначив, що за останній час низка держав — учасниць СНД стали повноправними членами Ради Європи, що зблизило ці організації і відкрило нові можливості для вирішення спільних завдань.

Іван Плющ не вбачає протиріччя між курсом України на євроінтеграцію та співпрацею в МПА СНД. «Немає природи цих протиріч. Характер завдань, які стоять перед ПАРЄ і МПА, та їх кількість істотно відрізняються. Як

і рівень розвитку суб'єктів ПАРЄ та МПА. Це треба враховувати».

На думку Голови ВР України, Міжпарламентська асамблея має зробити все від неї залежне задля прискорення формування «повноцінної, реально діючої зони вільної торгівлі СНД». У своїй доповіді на засіданні МПА СНД він звернув увагу на те, що «базову угоду підписано в квітні 1994 року, протокол до неї — через 5 років, у квітні 1999-го, складені гарні графічні схеми та таблиці виконання внутрідержавних процедур». Та віз і нині там...

Сприяти розвитку економічної співпраці має робота з гармонізації національних законодавств країн—учасниць СНД, яку проводить МПА.

Учасники пленарно-

го засідання постановили вважати одним із найважливіших завдань МПА та її органів реалізацію Перспективного плану модельної конотворчості та зближення національних законодавств СНД на період до 2005 року. За роки свого існування МПА СНД ухвалила 150 таких законів, які знайшли своє відображення в національному праві багатьох країн СНД. Іван Плющ наголосив на важливості цієї роботи та висловився за максимальне врахування в ній досвіду й стандартів Європейського союзу.

Про врахування законодавства Євросоюзу в цьому процесі йшлося і на двосторонній зустрічі Івана Плюща зі спікером грузинського парламенту Ніно Бурджанадзе. На сесії МПА вона виступила з різкою критикою ГУУАМ та ЕврАзЕс — свідчення того, що СНД не змогла повністю виправдати себе. Найголовніше для СНД — не розробка модельного законодавства, а забезпечення поваги інтересів суб'єктів Співдружності як незалежних суверенних держав. Як приклад протилежного

вона навела ставлення Росії до Грузії.

На засіданні МПА лунали виступи про необхідність реформування цієї організації. Цю ідею підтримує й Іван Плющ: «Я давно казав про необхідність реформування МПА. Зокрема, потрібно активізувати роботу постійних комісій МПА».

Що ж до проектів модельних законів, які було винесено на розгляд 19-го пленарного засідання асамблеї, то, за словами Івана Плюща, всі вони проаналізовані профільними комітетами ВР України й експертами органів виконавчої влади. Українська делегація запропонувала до них низку конкретних зауважень та пропозицій.

За активну участь у роботі асамблеї Голова ВР України Іван Плющ був нагороджений орденom «Співдружність» і Почесною грамотою МПА СНД.

Ганна ЛУКАНСЬКА.
Санкт-Петербург — Київ.

На знімку: під час зустрічі Голови ВР України Івана Плюща з Президентом ПАРЄ Пітером Шідером.

Фото Микола БЕЛОКОПИТОВА.

Звернення Всеукраїнської громадської організації «Зв’язківці України» до працівників галузі, народу, всіх виборців

Дорогі колеги, співвітчизники!
Доленосний вибір, який зробить народ України 31 березня 2002 року, визначить напрям і програму розвитку суспільства, а відтак — спосіб та якість життя кожної людини на найближчі роки. Українська держава вже пройшла нелегкий десятилітній шлях свого становлення. Від нас тепер залежить, як скоро здійсниться споконвічна мрія народу про свою самостійну країну з гідним життям для кожної людини.

Переконані, необхідно підтримати тих політиків, які своєю працею довели, що найскладніші проблеми можна успішно розв’язувати. Саме таких людей об’єднав у своїх лавах

виборчий блок «За єдину Україну!». На боці кандидатів від цього блоку — досвід і професіоналізм, довіра народу, прагнення об’єднати всіх, кому не байдужа його доля. Блок «За єдину Україну!» готовий взяти на себе відповідальність перед українським народом за зміст та конкретні результати державної політики. Ми поділяємо цю відповідальність. 21 лютого 2002 року лідер виборчого блоку «За єдину Україну!» Володимир Литвин та голова президії Всеукраїнської громадської організації «Зв’язківці України» Станіслав Довгий підписали Угоду «Про співробітництво, партнерство та координацію дій». Це є запорукою нашої активної участі у

формуванні державної політики, гарантією захисту законних інтересів працівників галузі зв’язку та членів їхніх сімей.

Пам’ятаймо, що всіх нас об’єднує прагнення добра і щастя для наших дітей і онуків, що ми — народ з великою історією і прекрасним майбутнім. Наша 520-тисячна громадська організація закликає зв’язківців, усіх виборців України проголосувати за виборчий блок «За єдину Україну!» (№ 14). Ми всі — на березі чекань... Та на хвилях весняного тепла вже наближається щедре літо України майбутнього!

Всеукраїнська громадська організація «Зв’язківці України».

Вітаємо Федора Івановича Шпиґа з високою відзнакою і бажаємо творчих сил і наснаги на благо розбудови незалежної держави.

РОЗПОРЯДЖЕННЯ Голови Верховної Ради України

За заслуги перед українським народом у сприянні становленню правової держави, розвитку демократії та вагомий особистий внесок у законотворчу роботу парламенту України нагородити:

Почесною грамотою Верховної Ради України

ШПИґА Федора Івановича — народного депутата України, голову підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів і банківської діяльності.

Фотофакт

На честь десятиріччя Служби безпеки України в Донецьку відкрито меморіальний комплекс «Лицарі обов’язку», присвячений працівникам органів держбезпеки Донбасу, які загинули та пропали безвісти в роки Великої Вітчизняної війни, військовослужбовцям Прикордонних військ, афганцям.

На фото Ярослава БОЖКОВА (Укрінформ): меморіальний комплекс «Лицарі обов’язку».

Персоніфікація соцстраху. Поки що експериментальна

Коментар

Перший етап пенсійної реформи в Україні розпочався з персоніфікації пенсійних рахунків громадян. Нині Пенсійний фонд завершує формувати банк даних нового обліку надходжень і відрахувань. Експеримент, здійснений у Львівській, Запорізькій та Луганській областях, засвідчив дієздатність системи збирання пенсійних внесків, яка працює і в сфері страхових фондів.

Найближчим часом уряд має намір поставити на вже апробовані рейки індивідуальних рахунків соціальне страхування, зокрема державну допомогу родинам із дітьми та житлові субсидії.

картки мешканцям Миколаєва.

Однак масштабний експеримент з використання персоніфікованих даних для страхових виплат призначено на вересень. Він відбудеться знов-таки в кількох районах «підслідних» областей, які брали участь в апробації пенсійних рахунків. За словами Міністра праці і соціальної політики України Івана Саханія, якщо експеримент вдасться, його поширять на всю країну. Він зазначив,

що нова система нарахування страхових внесків покликана стимулювати роботодавців та найманих працівників до легалізації доходів. За оцінками експертів, персоніфіковані відомості кожного громадянина дадуть змогу систематизувати соціальні виплати та надання субсидій у грошовій формі. Тобто це зробить соціальний захист більш адресним для населення і менш збитковим для держави.

Ольга ВІТЕР.

Літопис пам’яті

Його створення передбачається указом Президента України за 13 березня 2002 року. Для цього буде організовано роботу наукових молодіжних та студентських історико-культурних, етнографічних, фольклорних, археологічних та лінгвістичних експедицій. Для вивчення, запису та систематизації об’єктів духовної і культурної спадщини залучатимуть працівників музеїв, науковців, педагогів, митців. За матеріалами експедицій відбудуться науково-практичні конференції, симпозіуми, «круглі столи», тематичні читання тощо. Матеріальні пам’ятки історії та культури передаватимуть до державних музеїв, заповідників та архівів.

Художниця у ролі лікаря

21 тисячу гривень на поліпшення умов перебування хворих у другій обласній психіатричній лікарні надав благодійний фонд «Лікар Люба». Створила його голландська художниця Аннет Кніпер, яка художньо оформляла приміщення цього закладу. Тепер за прикладом зарубіжних лікувальних установ такого типу у другій психіатричній для поліпшення душевного самопочуття хворих їх залучають до творчості — вони малюють, вишивають, виготовляють сувеніри.

Олексій КАВУН.

Житомирська область.

У минуле — за майбутнім

У Запорізькому державному обласному краєзнавчому музеї, який відзначає своє 80-річчя, відкрито нову експозиційну залу «Наш край у добу Запорозького козацтва XVI—XVIII століть».

У залі площею 70 квадратних метрів розміщено понад 200 оригінальних експонатів, у тому числі унікальних — із знахідок відомих дослідників запорозького краю Якова Новицького та Дмитра Яворницького. Значну кількість експонатів передав у музей Олександр Бодяньський — учень Яворницького. Більшість раритетів виставлено вперше.

Олександр АБЛІЦОВ.

Запорізька область.

Вибори-2002

Склад від кандидатів

«У нашому місті немов оселився бен Ладен, — захоплено розповідає моя знайома з шахтарського Первомайська, — просто вибух якийсь! Наше місто ожило! Уже третій місяць із крана щодня тече вода, яку раніше тягали з околиці, під будинком вимостили дорогу, школі мого сина подарували комп’ютер. Учора ходили на концерт «Любе», на вихідні — на київських зірок. А у моїй квартирі — цілий «склад» від кандидатів — рушники, сервіз, консерви, цукерки... І кожен обіцяє нам «любе», аби лишень за нього проголосували. От якби роботу мені знайшли...»

До виборів є не лише вода у кранах, а й у багатьох робота. У «завербованих» добровольців-агітаторів (начебо за 20 гривень на добу) — нічне плакаторозклеювання. У двірників (кажуть, навіть не за «спасибі», а під загрозою звільнення) — ранкове плакаторозіскрябування. Із наближенням завітного дня голосування ми полегшено зітхаємо: нарешті! Поштові скриньки звільняться від макулатури, кандидати — від потреби освідчуватися в коханні електорату, а наше життя-буття знову ввійде у звичне русло.

Учора дві студентки тицьнули і мені з порога листівку кандидата до райради та... шоколадку. Коли ж прочитувала їм 56-ту статтю виборчого закону, вони чомусь умить зникли. Що ж, столичний кандидат у своїй програмі обіцяє справді солодке життя: кожній квартирі нову плиту, фільтри для води, пакети для сміття, ліки... І все задарма. Ось лише про такі дрібниці — як і звідкіля взяти кошти, наш кандидат не обмовився жодним словом.

А інший кандидат — уже вишого польоту, аж до Верховної Ради — обрав епістолярний жанр. І мало не щодня пише своїм виборцям листи. В останньому він застерігає: «З достовірних джерел мені стало відомо, що в неділю, 31 березня, у нашому окрузі готується масова фальсифікація результатів виборів. Надруковано десятки тисяч фальшивих бюлетенів, які спеціально оплачені люди вкидатимуть за тих, хто не прийшов на вибори...»

На хвилюку замислюємося, чухаємо потилицю, а потім, майже за Остапом Вишнієм, махаємо рукою: «Якось воно буде!» І спокійнісінько плануємо на наступну неділю виїзд за місто, культпохід на шашлики чи генприбирання. І вирішуємо «всім на зло» на вибори не йти.

А може, саме наш голос стане вирішальним?

Юліана ШЕВЧУК.

Військовий ресурс НЕ ЗАДІЮВАТИМЕТЬСЯ

— заявив Міністр України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи Василь Дурдинець.

У листі до редакції обласної газети «Новини Закарпаття» Василь Васильович заявив: «Останнім часом окремими політичними силами поширюється інформація про те, що начебо Міністерство з надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи має намір додатково направити підрозділи Військ цивільної оборони до Іршавського, Виноградівського та Свалявського районів для участі в голосуванні. Крім того, як стало мені офіційно відомо, до Центральної виборчої комісії надходять анонімні телефонні дзвінки, що з цією ж метою на території виборчого округу передбачається проведення 30—31 березня 2002 року масштабних навчань по лінії цивільної оборони із залученням близько 10 000 військовослужбовців».

Міністр вважає розповсюдження такої інформації намаганням дискредитувати його й розцінює це як наклеп.

Насправді передислокації Військ цивільної оборони на Закарпатті не спостерігається, повідомляє наш власний кореспондент Іван ГУДЗОВАТИЙ.

■ Фотофакт

У Київському будинку природи відбулося свято «Весняний день зустрічі птахів». Юні природоохоронці підготували виставку співочих та декоративних птахів. Натуралісти змайстрували шпаківні, які розвісять у Національному ботанічному саду.

На фото «Прес-КІТ»: на свято завітав начальник Державного управління екології та природних ресурсів у м. Києві Микола Мовчан.

3 Масштабний експеримент призначено на вересень

ПОЛІТИКА

Справа не в прізвищах, а в системі влади

 Поговоримо про важливе

Лідер виборчого списку Соціалістичної партії Олександр Мороз переконаний, що перспектива України — у демократичному соціалізмі, який став реальністю у найбагатших країнах Європи.

— Олександр Олександровичу, почнемо цю розмову з найбанальнішого запитання. Здається, вам ставлять його всі журналісти. Даруйте, ми також поцікавився: ви страждаєте на реваншистський комплекс?

— Що ж, ще раз запевняю: реваншистський комплекс тут ні до чого. Я чесно й відкрито висловлюю свою позицію: в Україні треба змінити саму систему влади. Всі ці нібито персоніфіковані протистояння пояснюються одним: в нашій країні заблоковано правовий механізм розв'язання політичних конфліктів. Розумієте, справа не в конкретних прізвищах, а в самому принципі. Якби було зроблено те, що діє в усьому світі і що передбачено й нашою Конституцією (наприклад, діяльність тимчасової слідчої комісії, спеціального прокурора, спеціального слідчого, вписано процедуру імпідменту), то тоді, можливо, і не з'являлося б підстав для розгляду таких питань. Тоді кожний суб'єкт влади думав би над тим, що робить, аби не довелося скористатися цими процедурами.

Отже, всі закиди на мою адресу, ніби я керуюся реваншистськими намірами, бо маю якусь конкретну неприязнь до певних осіб чи сам рвуся до влади, є пересмикнуванням фактів, переміщенням акцентів із суті питання на форму.

— Якою, на вашу думку, повинна бути організація влади, що має змінитися у трикутнику — Президент, парламент, уряд?

— У цьому трикутнику потрібно здійснити перерозподіл повноважень. Це однозначно. Йдеться про те, що уряд має виконувати домінуючу роль в організації економічного життя і взагалі реалізації внутрішньої політики. За такої моделі прем'єр фактично виконує обов'язки канцлера. Але при цьому він має бути підконтрольним парламенту. Відповідність дій уряду забезпечується законодавством і Конституцією. Це абсолютно нормальна річ. Отже, принципово важливо, щоб парламент формував уряд. Це вибудовує зв'язки іншого змісту між виборцем, депутатом і урядом. Влада стає підконтрольною. Уряд погоджує свою програмну діяльність з Верховною Радою на основі засад внутрішньої і зовнішньої політики, які, у свою чергу, затверджуються парламентом. Якщо уряд працює неуспішно в цьому напрямі, то може бути відправлений у відставку рішенням Верховної Ради.

— А якщо неспішна діяльність пояснюється «якістю» затверджених засад?

— Тоді достроково закінчує свою каденцію парламент, який «благословив» ці засади. У даному разі Президент забезпечує функцію процедури такого розв'язку колізії.

Шість років після прийняття Конституції Україна розвивається без крими і вітрил. Не маючи перспективної програми розвитку, ми приречені лише вислуховувати такі собі «сни Віри Павлівни № 4 чи № 5».

Далі. В парламенті не повинно бути бізнесменів. Це також однозначно. І за Конституцією, і за здоровим глуздом. Якщо ми хочемо, щоб законодавча влада наблизилася до потреб суспільства, то в ній не може бути людей, які використовують державні інститути для обслуговування своїх бізнесових інтересів. Хочеш займатися бізнесом, будь ласка, держава тобі створила умови — працюй.

Зверніть увагу, такий принцип діє у всіх європейських країнах, де при владі соціал-демократи і соціалісти. Там створено умови для реалізації потенціалу кожної людини, для задоволення її матеріальних, духовних, інших потреб. А в нас державу усунено від цих процесів. Мало того, в нас держава сьогодні для людини уособлюється владою. А влада вибудовувала свою внутрішню піраміду — на фундаменті корпоративного інтересу. Люди в цій піраміді жодним чином не залежать від населення, від громадян. Не випадково за останні десять років жодного керівника обласної чи ра-

йонної адміністрації не було звільнено з посади за розвал роботи. Є тільки одна поважна причина для звільнення — невиконання розпоряджень вишестоящих чиновників.

Ось і виходить, що інститути влади людини начебто не потрібні. І така влада, така держава не зможуть консолідувати суспільство на розв'язання проблем, які декларуються. Які можуть бути стандарти європейського життя, який добробут! І ще одна деталь. Якщо влада функціонує таким чином, то всі, хто у ній представлений, чудово розуміють: їхній статус не залежить від результатів роботи. А тільки від того, догодив чи не догодив начальнику. А це все речі перемінні, випадкові. Отже, кожен з цих посадовців відчуває себе тимчасовим. І прагне забезпечити себе на майбутнє. Бажано швидше і краще. Це і є один із колосальних стимулів корупції. Корозія держави посилюється, і це сьогодні — найбільша загроза для майбутнього України. Без демократичних засад управління немає перспективи для розвитку ефективної економіки зокрема. І немає гарантії для суверенності держави загалом.

До речі, немає перспектив і для багатьох місцевих чиновників. Вони рубають гілку, на якій сидять самі.

— Що ви маєте на увазі?

— Проект адмінреформи передбачає, що на зміну нинішньому територіальному устрою має прийти інший: замість нинішніх областей хочуть створити декілька земель й істотно скоротити кількість районів. І куди подінуться сьогоднішні місцеві посадовці? Якщо вони хочуть подивитися, яка їх доля чекає, то нехай відвідають ті містечка, котрі раніше були районними центрами, нехай подивляться на їх занепад та запустіння.

— Ми щойно згадували про європейських соціал-демократів. Вас також часто називають представником соціал-демократії європейської моделі. Як ви самі характеризуєте себе: ви — соціал-демократ чи не «дотягуєте» до цього звання?

— Коли ми називаємо ту чи іншу людину представником чогось, то ми повинні зважати на те, в яких умовах вона працює, чи реально враховує ситуацію в державі. Можна багато чого декларувати, самоідентифікуючись із досягненнями європейської демократії, але якщо немає змички з реальними, це називається демагогією.

— І все-таки?

— Я і моя партія стоїмо на засадах прагматичних: що є сьогодні в Україні і що треба забезпечити в майбутньому. Ми переконані, будь-який суспільний лад, який будуватиметься згори, закінчується тільки деспотією. Приклад — колишній Радянський Союз, Чилі чи Німеччина довоєнного часу. А демократія означає створення умов для реалізації потенціалу кожної людини. Розумієте? Для нас ключем, інструментом і метою є людина, громадянин. Тоді як для комуністів таким інструментом є держава. Для соціал-демократів класичного типу — це суспільство. Для нас — людина.

Ми взяли все найкраще, що було колись у радянській системі. Організація освіти, охорони здоров'я, культури. І поєднали це з досвідом, нагромадженням у країнах європейської цивілізації. У Швеції, Австрії, Німеччині соціальний захист трудящої людини — це справді зразок для наслідування. І ми хочемо все це втілити у вітчизняну практику. Для розвитку ініціативи людей, для розподілу валового продукту. На користь суспільства і на користь конкретної особи. Ми хочемо, щоб було почуто голос кожної людини, щоб вона вірила — від неї щось залежить. Нині люди зневірені. Ви, мабуть, самі це чудово знаєте. Вони кажуть: ви хоч за що там агітуєте, хоч до чого закликайте, а нічого не вийде, бо там так порахують... Усі вже змирилися з цим, а влада навіть не відмовляється від такої «позитивної» народної характеристики.

— Ще раз повернімося до Європи. Ви вже п'ять років співпрацюєте із Соцінтерном. А вашу молодіжну організацію прийнято в його молодіжне крило. Начебто вирішуються питання про прийняття і Соціалістичної партії в цілому до Соцінтерну. Що це вам дасть, крім задоволення, що саме вашу партію удостоїли членством?

— Це в будь-якому разі корисно для України. Соцінтерн — найбільша у світі організація. До неї належать більш як 150 партій з усього світу. Соцінтернівські засади відстоюють створення умов для окремої злагоди людини. Ми вважаємо, що це важливий напрям нашої зовнішньої діяльності, і будемо працювати на ньому й надалі.

— Скажіть, будь ласка, вас, соціаліста, не дратує втручання «буржуазних» структур? До наших виборів особливо прискіпів на Заході...

— Скаржитися на те, що до нас їдуть з усіх сторін спостерігачі, можуть тільки люди з примітивним мисленням. Або ті, які хочуть знехтувати норми, взяті нами як зобов'язання під час вступу до Ради Європи. Вже чомусь забули про ці зобов'язання. Це не просто наша внутрішня справа: в тому й суть, що засади демократії, захист прав людини — не внутрішньополітична категорія. Це — цивілізаційна норма. Треба утверджувати в себе ці засади.

— Ви лівий. І ви не задоволені приватизацією. Чи не заклякатиєте до експропріації?

— Я лівий. Це ви справедливо підмітили. Але не ортодокс. А взагалі про яку приватизацію ми кажемо? На мою думку, відбулася жахлива річ. Приватизації як такої не було, просто перерозподілили майно. Я, до речі, був автором альтернативного закону про приватизацію, який Верховна Рада в 1992 році не пропустила. Проїшов той, що його підкріпили декретами про трости та іншими «мудрими» кроками. Загальнодержавне майно перейшло в окремі руки. Вони, ці руки, нічого не вклали, зате збагатилися на мільйони. Далі таким шляхом рухатися

не можна, бо методи первинного нагромадження капіталу, які застосовують наші олігархи, повертають країну на 150 років назад. І видавати це за якісь досягнення — приховувати істину.

— А що ви пропонуєте? Повернути приватизоване майно державі чи по-новому все переділити? Які будуть ваші кроки, коли ви прийдете до парламенту?

— Ми ще у 1994 році вносили до порядку денного сесії законопроект про порядок зміни відносин власності, власне, про реприватизацію. І це не означає, що ми хочемо відняти майно у тих, хто його законно приватизував. Мова про інше. Реприватизація доцільна тоді, коли сама приватизація відбувалася за порушенням закону або коли постає об'єктивна потреба змінити власника. Бо сьогодні ніхто не зважає на те, що приватизація передбачала обов'язні зобов'язання сторін: той, хто виграв конкурс або тендер, зобов'язувався зберегти робочі місця та на певний період профіль виробництва, інвестувати у виробництво певні суми, гарантувати працівникам соціальні права. Часто цього немає. Але є інше. Не без допомоги влади те чи інше підприємство добивають до ручки, вартість знецінюється — і його приватизують за безцінь. За все це хтось одержує хабарі. А той, хто придбав у такий спосіб підприємство, створює пункт прийому металобрухту, вирізає на підприємстві весь метал і, продавши його, перекидає свої приватизаційні витрати у десятки разів. А людей викидає на вулицю. Природно, що в людей постають запитання: чи було дотримано законної процедури приватизації, чи виконано всі умови та зобов'язання? Саме це має стати предметом закону про реприватизацію.

— Сьогодні тривають дискусії довкола Земельного кодексу. Одні вказують на його прогресивність, інші називають це ще однією аферою, яка загрожуватиме селянським землі. Ви, відомо, належите до цих «інших». Чому ви такий категоричний у цьому питанні?

— Давайте спочатку розглянемо юридичний бік справи. У нас є кодекс, прийнятий 1992 року, але частину його статей заблоковано декретами Кабінету Міністрів. Тим часом Президент, не маючи на це юридичного права, видає низку указів, які регулюють земельні відносини. Тому земельні правовідносини здійснюються сьогодні на основі не конституційного, а указного права. І створюються конфліктні ситуації, для розв'язання яких немає правових механізмів. Адже суд має діяти на основі закону, а не указу. Та місцеві органи влади, цілкомито залежні від президентської вертикалі, змушені сьогодні «смикатися» в цій правовій безвиході. Фактично дуже часто місцеві адміністрації ухиляються від розгляду цих питань.

Мовляв, якось воно само владнається. Але земельне питання таке делікатне, що до нього мають застосовуватися тільки конституційне право, тільки закони, що не суперечать Конституції. До речі, у 14-й статті Конституції їдеться про те, що право на землю державою, юридичними та фізичними особами набувається тільки на основі закону.

— Але ж після указів прийнято Земельний кодекс...

— Земельний кодекс не прийнято. Такого документа немає. І новий парламент має поставити в цьому питанні крапки над «і». Бо Регламент Верховної Ради не передбачає, щоб таємне голосування здійснювалося у кабінеті заступника глави парламенту іменними бюлетенями. З юридичної точки зору це була жахлива процедура. Іншими словами не назвеш. Причому 23 депутатів, які начебто проголосували за кодекс, не було в парламенті. А депутат Антоньєва того дня взагалі перебувала в пологовому будинку. Тому я і тверджу, що Земельний кодекс не прийнято.

— А якщо абстрагуватися від юридичної оцінки і підійти до суті нашого запитання: як ви ставитесь до приватизації землі?

— Спочатку все-таки поясню свою позицію докладніше.

Суть цього кодексу зводиться до кількох статей, які уможливають роздільнення великих господарств та залучення землі в оборот. Цим буде зруйновано індустріальну технологію землеробства. Уявіть собі велике землеробство. Воно комусь сподобалося, і він хоче його придбати. Але ж реальну ціну платити у нього немає жодного бажання. І щоб придбати за безцінь це господарство, його потрібно розвалити. А оскільки норми кодексу передбачають виділення землі в натурі, то він знаходить 5—10 чоловік, які мають свої земельні наділи в різних місцях, і пропонує за них по кілька тисяч доларів. За умов безгрошів'я люди на це погоджуються. І погоджуються навіть не за тисячу доларів, а за тисячу гривень. Після того, як він купив цю землю, у господарстві не може використовуватися будь-яка індустріальна технологія обробки землі. Воно банкрутує, а він за безцінь забирає уже все господарство. І якби він потім ще вкладав інвестиції у розвиток всього господарства, то це хоч якось можна було б зрозуміти. Та ніхто цього не дочекається. Такий капіталіст захоче жити тільки за рахунок ренти, користуючись родючістю української землі. Тобто він збагачуватиметься особисто за рахунок усього суспільства.

У світі середня ціна за гектар становить 12 тисяч доларів. А я знаю випадки, коли на Херсонщині, наприклад, за гектар родючої зрошуваної землі заплалили 120 гривень.

Ми, викинувши масово на ринок сертифікати на землю, зробили те, що і в промисловості: «збили» багатство в окремих руках. А селяни знову залишаються ні з чим. Постає питання великої політики. У 92-му році в Ріо-де-Жанейро відбувся саміт усіх керівників держав і парламентів світу, де розглядали перспективи розвитку світової цивілізації. Там зазначалося, що розвиток цивілізації в руслі інтересів супердер-

жав, таких, як Сполучені Штати Америки, — глухий кут для нашої планети. Бо виходить, що світ остаточно ділитиметься на «золотий мільярд» і «плебс». Замість того, щоб можна було реалізувати потенціал кожної держави, утверджуючи принцип сталої економіки.

Тут зростає значення продовольчої проблеми з урахуванням численності населення землі. Десь за 15—20 років чисельність може зрости удвічі, питання продуктивності землі може вийти на перше місце. Найцінніше, що в нас є взагалі, — це багаторічна земля України. Тому той, хто володітиме нею, визначатиме світову політику. І сьогодні віддавати це багатство в чужі руки — підірвати перспективу держави — означає бути політичними недомірками: людьми або примітивними, або відверто злочинними...

— Ви дивні речі кажете як для «американсько-го шпигуна».

— Я оцінив вашу дотепність. Річ у тому, що я й американцям це казав, коли був у Штатах. Те саме кажу на кожному кроці і вдома. Є право оренди, є закон про сільськогосподарську. Це блискучі закони. Давайте поєднаємо їх. А різні форми господарювання, в тому числі і приватна, нехай собі працюють, функціонують там. Тепер ви зрозуміли причину моєї категоричності? Якщо хтось каже, що він дав людям землю, то ми кажемо, що сертифікати людям вручили для того, щоб землю в них забрати.

— Ви проти приватної власності на землю?

— Наголошую: ми не проти приватної власності на землю, різних форм господарювання. Законодавча база для цього підготовлена.

— Політична структурованість, про необхідність якої так багато кажуть політики, для більшості виборців — порожній звук. Для них ця «вища матерія» ділиться на порядки людей і непорядків. Ліві і праві — не дуже модна нині тема. До вас ставляться з повагою багато наших «правих» знайомих. Вас називають дуже совісною людиною, але...

— Але?

— На жаль, здається, він, переспівався Інтернаціоналу. Ви розумієте натяк? Ви колись казали, що люди, які не жалкують за Радянським Союзом, не мають серця, а ті, хто сподівається його поновити, не мають голови. Ви відчуваєте, що у вас голова і серце на місці?

— Спочатку про те, що я «переспівався» Інтернаціоналу. А що поганого в гімні Соцінтерну? До речі, його слова пересмикують. Насправді не «світ зруйнуємо», а «світ насилля зруйнуємо». У Соцінтерні співання цього гімну ні в кого не викликає квадратних очей. Це перше. А по-друге, там прекрасна мелодія. Я дванадцять років у хорі співав. І від цього гімну я одержую таке само задоволення, як від «Реве та стогне Дніпр широкий». І це абсолютно не означає, що я стаю космополітом або не патріотом своєї Батьківщини. А тепер про голову і серце. В мене все нормально. Все — на місці.

Між іншим, я про це нікому не говорив, але вам скажу. Я ще у вересні 91-го року, звертаю вашу увагу, не у грудні, а у вересні, записав у програмні цілі створеної Соцпартії — незалежна держава. Мої однопартійці це підтверджать.

— Але, наприклад, у газеті «Комуніст» можна прочитати, що соціалісти увійшли в альянс з олігархами й націоналістами і разом готують переворот.

— Мені важко пояснити ці безглузді висловлювання. Але хочу сказати, що наша партія — єдина ліва некомуністична партія на просторах СНД. Ще в 1991 році ми сказали, повторюю, що ми є лівими незалежної держави. Ми не були і, сподіваюся, ніколи не будемо лівими, які обслуговують режим.

— З ким ви готові співпрацювати в новому парламенті, якщо здолаєте виборчий бар'єр?

— Це можуть бути окремі представники «Нашої України», із «Блоком Юлії Тимошенко». З комуністами, якщо вони підтримуватимуть зміну системи влади, прийняття законів, які гарантуватимуть правове розв'язання політичних конфліктів.

— Олександр Олександровичу, ми знаємо, що ваша партія спонсорувала видання «Давидових псалмів» Тараса Шевченка. Та й ви дуже часто цитуєте його слова. Звідки це у вас?

— Усе дуже просто. У нас була така система шкільної освіти, що сприяла формуванню у дітей моральних засад. Ми декламували багато віршів. Природно, що серед них і вірші Тараса Шевченка. І я, ще не розуміючи, у чому справа, з дитинства помітив: шойно починаю читати, наприклад, «Катерину» Шевченка, як бабкі, тітки, мати, які слухали мене, відразу починали шморгати носами. Так, нібито Шевченко розповідав про їхнє життя. Це ставлення до Кобзаря не змінилося досі. Бо наче про нинішню владну вертикаль він писав:

*«... цар підходить
До найстаршого... та в пику
Його як затопить! Облизався неборака
Та меншого в пузо —
Аж загуло!.. а той собі
Ще меншого туза
Межи плечі, той меншого,
А менший малого,
А той дрібних, а дрібнота
Уже за порогом
Як кинеться по улицях,
Та й давай місцями
Недобитків православних...»*

Ми хочемо це змінити.

— Бажаємо успіхів.

З гостем «Голосу України» розмовляли Людмила КОХАНЕЦЬ і Сергій ЛАВРЕНЮК.

Сесія кодексів. І не тільки...

У комітетах ВР

Відходить в історію VIII сесія Верховної Ради України. Своє бачення пройденого шляху у розмові з нашим парламентським кореспондентом ділиться голова Комітету ВР з питань правової політики Олександр ЗАДОРЖНИЙ.

— Навіть якби не було попередніх семи сесій, то і в такому разі нинішня восьма мала б поціновуватися як значна подія у законодавчому житті країни. Адже нам, окрім усього іншого, вдалося ухвалити п'ять кодексів. Попри певні зауваження щодо їх недосконалості чи поспішності у їх прийнятті, це доробок безперечний. Тож цю сесію можна назвати сесією кодексів. А серед них за своїм впливом на громадське, соціально-економічне та політичне життя країни найвагомішими і найзначнішими є Цивільний, Земельний та Господарський кодекси. Вони, без перебільшення, стоять на рівні конституційних актів. Не приймавши їх, на моє переконання, у становленні нової політичної системи рухатися далі було б просто неможливо. Я особисто можу пишатися тим, що брав участь у розробці отих доленосних законодавчих актів і був у складі Верховної Ради цього скликання.

— Варто б назвати, яким був доробок вашого комітету у напрацьованому «активі» Верховної Ради...

— За минулий рік наш комітет підготував та розглянув 75 законопроектів. З них 24 було прийнято в цілому, у першому або другому читанні — п'ять, відхилено — 46. Найвагомішими можна вважати наступні: про виконання рішень іноземних судів, Сімейний кодекс, про Кабінет Міністрів, про центральні органи виконавчої влади, 13 законопроектів про зміни до закону про судову систему та деякі інші. Робота велася повсякденна і напружена...

— Для гарантованої соціально-політичної стабільності у суспільстві життєво важливим є фактор законодавчого забезпечення прав громадян на роботу, гідну їй оплату та безпечні умови. Те, що довелося почувати з цього приводу на дні уряду 9 січня, на оптимістичний лад не налаштує. До врегулювання питань зайнятості ваш комітет не має без-

посереднього відношення. Але бажано б знати вашу позицію як правника. Можливо, у вас є якісь ідеї щодо зміни ситуації на краще?

— Наші негаразди значною мірою пояснюються тим, що ми ніяк не відійдемо від усталеного стереотипу: все повинна врегулювати держава. І тут нас постійно підстерігає небезпека, котра саме і полягає у відсутності чітко визначених соціально-політичних орієнтирів. У законодавчому регулюванні треба мати логічно й економічно обгрунтовану програму. Лише тоді законодавче регулювання буде спроможне ефективно виконувати відведену йому роль.

Якщо ближче до суті справи, то за умов побудови соціально регульованої ринкової економіки (а саме на цей шлях стала Україна) вигадувати свій велосипед вочевидь не варто. Бо є реальна можливість взяти за взірць або як модель відповідні законодавчі акти економічно розвинених держав. Скажімо, Швеції або Франції. І на основі діючих там соціальних моделей будувати своє законодавство. Саме не копіювати, а будувати, виходячи з наявних у нас умов. Візьмемо за основу вдалий проект — досягнемо кращих результатів. Без цього, я вважаю, достатньо швидкого й реального результату досягти буде важко.

Досі у нас діє Кодекс законів про працю, прийнятий ще тридцять років тому. Багато в чому він застарів і не відповідає реаліям сьогодення...

— До того ж його активно порушують. Передусім у приватному секторі економіки. Напевне, ви стикалися з такими фактами?

— На жаль, досить часто. Чи не найбільше поширена така форма, як наймання на роботу без належ-

ного оформлення, з так званим випробувальним строком. Зазвичай після одного-двох місяців найманим працівникам відмовляють у наданні роботи на постійній основі і за виконану роботу нічого не платять. Ошуканство? Так! Але кому поскаржишся і кому що доведеш, коли акт найму не оформлявся документально?

Особливо гострою є проблема безробіття, зокрема прихованого, а також виплати зарплати працівникам збанкрутілих підприємств. Остання проблема пов'язана з недоплатою законодавства про банкрутство. Є нагальна потреба чітко врегулювати це питання. Законодавчо має бути визначено: борги з заробітної плати збанкрутілих підприємств є першочерговими і їх не можна перекладати на бюджети, зокрема місцеві.

Відтак повторю основну тезу: відсутність прийнятної моделі і, як наслідок, чіткого законодавчого врегулювання проблем, що назріли, призводять до того, що ми борсаємося у їх соціальному плевті без видимого виходу із складного становища. Можливо, депутатам наступного скликання Верховної Ради вдасться зробити те, чого не встигли нинішнім складом...

— На вашу думку як юриста — чи є потреба у внесенні змін до нині діючої Конституції України, зокрема з питань гарантій у соціальній сфері? Адже в Основному Законі у багатьох випадках акценти зроблено на декларованих правах, тоді як головне полягає у тому, щоб належно гарантувати їх дотримання. А з цим якраз не все у нас гаразд. Тож часто-густо можна почути жарт з гірким присмаком: ми маємо права... мати права. Відтак, чи визріла потреба у змінах, доповненнях або уточненнях положень Конституції, найперше тих, що покликані регулювати соціальні відносини?

— На моє переконання, Конституція на досить детальному рівні врегулювала означені питання. І головним тут є опрацювання нового проекту Кодексу законів про працю. Є ще три проекти кодексів про працю, всі вони внесені до розгляду у парламент. Необхідно мати політичну волю, щоб взятися за їх опрацювання. Упродовж року це можна зробити. Потрібен такий регулятивний документ, який би максимально виражено визначав не лише права громадян, а й гарантії щодо їх здійснення. Певен, що до середини наступного року він може бути підготовлений...

— І наостанок. На чому ваш комітет зосередив свою увагу у короткий термін завершення повноважень Верховної Ради нинішнього скликання?

— Найперше — ухвалення закону про судову систему. Це вже зроблено. Друге — розв'язання проблеми, яка постала у зв'язку з рішенням Конституційного Суду про визнання неконституційною прописки громадян, тобто ухвалення закону про державний реєстр фізичних осіб, бо прописку формально відмінено, але фактично залишається чинною. Вона має бути замінена на нову систему — повідомлення щодо реєстрації відповідно до нових вимог. І третє — удосконалити закон про виконавче провадження, який дозволить виконувати рішення судів. Оскільки на сьогодні у цьому компоненті ситуація просто ганебна: реально виконується лише 30 відсотків судових рішень у цивільних справах (департаменту виконання покарань). Сесія ухвалила і цей закон. Отже, ми змогли виконати заплановане.

Записала
Юліана ШЕВЧУК.

Вів розмову
Іван ДМИТРЕНКО.

Вибори-2002

■ Херсон

Шкірдиспансер поза законом?

Окружна комісія 184-го округу (Білозерський та Комсомольський райони) не оприлюднила списки членів дільничних комісій, що зобов'язана була зробити упродовж трьох днів після їх утворення. Керівництво обласного проводу Українського народного Руху розцінює цей факт як грубе порушення закону про вибори.

Через нехтування законом деяких представників партій та кандидатів досі не повідомлено про їхню участь у роботі дільничних комісій. Голова 184-го окружного Ярослав Кушнір звинувачує в цьому самі партії, які не подали адреси та телефони своїх представників. А голова Херсонської обласної організації Руху запевняє, що необхідну інформацію надано.

Окрім того, окремі списки окружком «відкорегував» на власний розсуд. Так, приміром, дільничну комісію, розташовану в обласному шкірдиспансері, створив... головний лікар, замінивши виділених окружкомом людей на своїх співробітників. «Це закриті медичні заклади», — пояснив голова 184-го окружкому «викресленим» представникам. Проте в якому законі це зазначено, не уточнив, повідомляє наш власний кореспондент Алла БРУСИЛОВА.

■ Сімферополь

Суд оголосив перерву

Апеляційний суд Республіки Крим, після 2,5-годинного розгляду скарги Леоніда Грача на рішення Центрального районного суду Сімферополя про визнання незаконною його реєстрацію кандидата в депутати ВР АРК, оголосив перерву і переніс своє засідання на 10-ту годину 29 березня. Тоді й дізнаємося, чи залишиться головний комуніст півострова кандидатом в депутати кримської ВР. Для давання додаткових показань будуть запрошені довірена особа Красікової — Галкіна, довірена особа Грача — Чумаченко, сам Грач і голова Кримського виборчого Полякова.

На засіданні, яке не призвело до остаточного рішення суду в справі Леоніда Грача, його представники спробували довести неправомірність подання скарги Галкіної, підкреслюючи, що вона не просто виборець, а довірена особа Красікової, яка балотується по цьому ж округу. Неправомірними назвали і всі чотири підстави про визнання реєстрації незаконною, в тому числі й декларацію про прибутки.

А адвокати протилежної сторони оприлюднили її істотні порушення — не внесені дані про 328,5 метра, що становить понад 42 відсотки від загальної площі нерухомості Леоніда Грача: сауну в 62 квадратні метри, гараж у 40 квадратних метрів і простору літню кухню. Адвокат Грача Ірина Романова зауважила: «Що там враховувати і чіплятися до нещасних гаража й сауни», чим розвеселила всю судову залу, повідомляє наш власний кореспондент Віктор ХОМЕНКО.

■ Київ

Щось не схоже на випадковість

Виборчий блок Віктора Юшенка «Наша Україна» звернувся до Генеральної прокуратури з вимогою порушити кримінальну справу та вжити заходів для запобігання фальсифікації на виборах народних депутатів. Як повідомляє прес-служба блоку, в листі до Генпрокуратури та ЦВК зазначається, що до штабу виборчого блоку «Наша Україна» потрапив лист з кількома оригіналами виборчого бюлетеня з виборів народних депутатів України 31 березня 2002 року в одномандатному виборчому окрузі № 99 (у Кіровограді). «Це означає, що у вільному обігу перебуває невизначена кількість бюлетенів, які виготовлені понад необхідну для проведення виборів кількість, а також про підготовку цілеспрямованої акції з фальсифікації виборів народних депутатів», — йдеться у листі. Крім того, до центрального штабу «Нашої України» надходять повідомлення про появу у вільному обігу бюлетенів з виборів у багатомандатному окрузі.

Прес-служба «Нашої України» повідомляє і про безліч зафіксованих порушень під час складання списків виборців. Наприклад, у Солом'янському районі Києва члени дільничної виборчої комісії № 90 виявили будинок, в якому зареєстровано виборців у чотири рази більше, ніж їх проживає насправді. Загалом за списком, поданим Солом'янською райрадою столиці, на території дільниці зареєстровано 2370 виборців, а за результатами перевірки дільничної комісії їх там проживає 1809.

А дільнична комісія № 50 одномандатного округу № 222 Києва в результаті перевірки списків виборців, наданих Подільською райрадою, виявила, що у списки потрапили люди, які померли понад два роки тому. Деякі прізвища внесені під різними номерами по декілька разів. Голова дільничної комісії повідомив про це в окружну комісію.

Думки з приводу

*Володимир СТЕФАНЮК,
виконувач обов'язків
Голови Верховного Суду України:*

— Прийняття у 2001 році законів про судову реформу та 7 лютого цього року нового закону «Про судову систему» докорінно змінило зміст та напрями діяльності судів із зміцнення законності в державі, захисту прав і свобод особи в адміністративному, конституційному, господарському, цивільному та кримінальному судочинстві. Отже, розпочалася широкомасштабна реформа судової гілки влади.

Україна отримала унікальну можливість створити таку судову систему, яка, увібравши в себе все позитивне з досвіду роботи судових систем інших держав, змогла б якнайкраще виконати визначену їй роль у суспільстві — стати надійним гарантом захисту прав і свобод людини.

На жаль, докорінне реформування системи судів та судочинства не супроводжується адекватним матеріально-фінансовим забезпеченням судової діяльності. Так, у 2000 році суди були фінансово забезпечені лише на 65,4% від потреби, в 2001-му — на 65,7%, а в 2002-му — навіть на 55,5% від розрахункової потреби. Стан приміщень судів такий незадовільний, що компрометує правосуддя. На 1 січня 2002 року 319 приміщень судів не відповідають вимогам правосуддя, а 47 з них перебувають у аварійному стані. Найбільша кількість таких приміщень у Донецькій, Київській, Дніпропетровській, Волинській та Миколаївській областях. Не забезпечено повне фіксування судових процесів технічними засобами. Дуже гостро стоїть проблема комплектації та підготовки кадрів для судової роботи і підвищення кваліфікації суддів, що працюють. Укомплектованість судів по Україні становить лише 70 відсотків.

Із прийняттям нового закону «Про судову систему» насамперед необхідно зосередити увагу на розв'язанні організаційних питань, утворення та функціонування нової системи судів та забезпечення застосування судами законів із дотриманням процесуальних строків розгляду справ і винесенням рішень. Це зумовлює необхідність прискорення прийняття нових процесуальних кодексів України.

ПОЛІТИКА

Перед виборами треба запитувати

Головне завдання парламентарія — створювати закони. Саме тому ми хотіли б підбити підсумки законотворчої роботи фракції Українського народного руху нинішнього скликання. У попередніх частинах ми зупинилися на соціальній сфері, науці й освіті та фінансово-економічній сфері.

IV. Виробництво

Виробнича діяльність в Україні — одна з найвразливіших ділянок, що потерпають від недосконалого законодавства. Проте саме від розвитку виробництва залежить наповнення бюджету. Депутатами фракції Українського народного руху за період роботи парламенту нинішнього скликання було запропоновано низку цілісних законопроектів та змін до чинних законів, що усувають «палиці з коліс» виробництва. Одним з найактивніших депутатів на цій законотворчій ділянці є президент «Оболони» О. Слободян.

На початку роботи Верховної Ради третього скликання, у травні 1998 р., він виніс на розгляд парламенту законопроект про захист економічної конкуренції, який визначає правові засади підтримки і захисту економічної конкуренції та обмеження монополізму в господарській діяльності і спрямований на забезпечення ефективного функціонування економіки України на основі розвитку конкурентних відносин.

Улітку 1999 року парламент підтримав зміни до Закону «Про підприємства», запропоновані В. Черняком та В. Червонієм, які дали можливість скасувати застарілі нормативні акти й упорядкувати документи та рішення уряду про діяльність підприємств.

Акціонерні товариства

У 2000—2001 роках О. Слободян запропонував низку змін до Закону «Про господарські товариства», які передбачають вдосконалення правового регулювання діяльності та правового статусу господарських товариств, а також урегулювання проблеми правочинності загальних

(Продовження. Початок у номерах за 2, 5 березня цього року.).

зборів учасників господарських товариств (акціонерів). А розроблений ним закон про акціонерні товариства має на меті поліпшити інвестиційний клімат в Україні та підвищити привабливість вкладання заощаджень населення в акції. На переконання О. Слободяна, діяльність АТ, додаткові можливості для залучення ними коштів сприятимуть піднесенню економіки, зростанню надходжень до бюджету у вигляді податків, створенню нових робочих місць.

Інвестиції

Інвестиційний клімат в Україні значною частиною підприємців розглядається як несприятливий, однак зрозуміло, що без інвестицій піднесення економіки триватиме набагато довше. Зміни до Закону «Про інвестиційну діяльність», спрямовані на захист інвестицій, було розроблено В. Червонієм; частина з них схвалена в травні 1999 р. А в грудні 1999 року В. Черняк, зважаючи на суперечності окремих законів України із законодавством про іноземні інвестиції, подав пропозиції щодо усунення цих неузгодженостей. У січні 2001 р., у зв'язку із запровадженням спеціального режиму інвестиційної діяльності на території пріоритетного розвитку у Волинській області, він запропонував також зміни до деяких законодавчих актів з питань оподаткування — з метою надання пільг підприємствам і виробникам продукції, які вкладають кошти у розвиток важливих для області галузей.

Приватизація

Це — тема найбільшніх політичних спекуляцій останніх років. Тенденція, яка чітко означилася в останні два роки, — намагання ро-

сійського капіталу, використовуючи лобі серед українського чиновництва, скупили стратегічно важливі для України підприємства, які, до того ж, є аж ніяк не збиткові. Такий напрям приватизації не вигідний не лише державі, а й трудовим колективам цих підприємств. Український народний рух, дотримуючись позицій, що контрольний пакет акцій має залишатися в руках працівників підприємства (такою є й світова практика), обстоював права працівників, зокрема, ВАТ «Рівнеазот» та Маріупольського металургійного комбінату. Так, група депутатів (В. Червоний, В. Черняк, І. Полухович, П. Мовчан, О. Слободян) запропонувала законопроект «Про особливості приватизації частини пакета акцій, що належать державі у статутному фонді ВАТ «Рівнеазот», однак він не пройшов через український парламент. А от працівники Маріупольського металургійного комбінату завдяки зусиллям фракції фактично стали співвласниками цього підприємства.

У листопаді 2001 р. депутати-рухівці запропонували законопроект «Про емісійні цінні папери і фондовий ринок», що забезпечує захист прав дрібних інвесторів, власників невеликих пакетів акцій і є важливим для абсолютної більшості громадян, які стали акціонерами після ваучерної приватизації.

Інше

Кредитування малого та середнього бізнесу залишається більшою точкою розвитку української економіки. Проект закону про мікрокредитування суб'єктів малого підприємництва спеціалізованими установами вніс у 2000 році І. Насалик. Однак це питання так і не було розглянуто парламентом. Визначення пріоритетних програм вимагає не лише висування їх, а й створення сприятливих економічних умов для реалізації. Так, у березні 2001 р. В. Черняк запропонував законодавчо встановити спеціальний порядок зарахування податків та зборів суб'єктами підприємницької діяльності, що виконують пріоритетну програму створення та серійного виробництва військово-транспортного літака Ан-70, його модифікацій та двигуна Д-27. Законопроект дав би можливість профі-

нансувати серійне виробництво літака Ан-70 та зробити його конкурентоспроможним. Але це питання поки що лише включене до порядку денного.

Серед інших законопроектів, пропонованих членами фракції (їх було ухвалено парламентом) — зміни до закону про зовнішньоекономічну діяльність щодо посилення юридичних гарантій прав суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності (В. Червоний) та зміни до деяких законодавчих актів щодо митної справи (автори В. Черняк та І. Полухович).

V. Сільське господарство

Розвиток сільського господарства, і передовсім фермерських господарств, Український народний рух розглядає як один із шляхів швидкого виходу з економічної кризи, поліпшення матеріального становища значної частини громадян через повернення до традиційної для українського села форми індивідуального господарювання. Тому депутати фракції спрямовували законотворчу діяльність в аграрній сфері у кількох напрямках — підтримки нового Земельного кодексу як базового документа для розвитку приватної ініціативи на селі (зокрема через бюджет та пільгові умови кредитування), передбачення та оперативне реагування на ситуації, що можуть загрожувати сільгоспвиробникові збитками.

Земельний кодекс

Фракція послідовно підтримувала необхідність розгляду Земельного кодексу, наполягаючи на внесенні його до порядку денного сесій парламенту, тому що цей документ дає можливість узаконити права на землю селянинові, а не олігархові, бо саме завдяки відсутності кодексу за десять років олігархи вже скупили значні площі землі.

Фінансова підтримка

Ще на початку 1999 року В. Черняк розробив (а парламент схвалив) законопроект про основи фінансової та бюджетної підтримки

не тільки про те, що хоче зробити політична сила, а й про те, що нею вже зроблено

агропромислової галузі, який дає можливість забезпечити підтримку сільськогосподарського виробництва без надмірного навантаження на Держбюджет. У лютому 2000 р. І. Юхновський та І. Полухович пропонували ухвалити закон про списання з платників податків — сільськогосподарських підприємств та цукрових заводів — реструктуризованої та податкової заборгованості за станом на 1.01.2000 р. і реструктуризацію заборгованості з позичок і товарних кредитів, виданих за рахунок коштів держбюджету, а в березні І. Полухович запропонував у зв'язку з реформуванням сільськогосподарських підприємств частково списати та реструктуризувати суми заборгованості сільгоспвиробників та реструктуризувати борги цукрових заводів, м'ясокомбінатів, молокозаводів, заготівельних, переробних і обслуговуючих підприємств за надані відповідно до рішень уряду і не повернуті позички та матеріально-технічні ресурси за станом на 1.01.2000 р.

Закупівельна ціна на зерно

2001 року Україна зібрала давно небачений врожай. Однак і він перетворився на проблему для селян через надзвичайно низькі закупівельні ціни, які не покривали навіть витрат на виробництво зерна. Передбачаючи таку ситуацію, академік І. Юхновський ще восени 2000 р., коли цей врожай закладався економічними кроками уряду Ющенка, розробив закон «Про заставну закупівлю зерна», що забезпечував би селян від збитків. Для уникнення такої ситуації в інших державах передбачаються бюджетні кошти для стабілізації цін на зерно: утворюється своєрідний фонд на заставну закупівлю зерна, який і регулює ціни на ринку. Власне, цього не було в бюджеті на 2001 рік, тому й сталися провали в ціновій політиці, які призвели до величезних економічних втрат виробників сільгосппродукції. На наступний рік фракція запропонувала таку систему, яка забезпечить селянина від втрат, коли він добре працює.

Юрій КОСТЕНКО,
голова фракції Українського народного руху у Верховній Раді.

Приватизація — не джерело бюджетних надходжень

Питання приватизації, в усіх її проявах, набули в нас статусу державної політики. Однак це не означає однозначного ставлення в суспільстві як до самого факту розпродажу державного набутку, так і його наслідків. Про це — розмова з головою Спеціальної контрольної комісії Верховної Ради України з питань приватизації Олександром РЯБЧЕНКОМ.

— Наскільки вглиб і вишир просунулася приватизація в Україні? Тобто, скільки народного надбання ще залишається під контролем держави, а скільки його передано у приватні руки?

— Є різні показники, за якими можна визначити, скільки державного майна вже пішло до приватних власників (легальним шляхом). Якщо виходити з кількості підприємств, то, безперечно, більше половини їх уже приватизовано. А якщо брати за основу майновий показник, то не так давно Україна перетнула той екватор, коли державної власності стало менше, ніж приватної.

— Чи є правдивими дані про ефективність роботи приватизованих підприємств та інших об'єктів? На одному із сесійних засідань Верховної Ради народні депутати наводили факти, що на багатьох підприємствах після їх приватизації справи пішли гірше, аж до банкрутства...

— Якщо мати на увазі сертифікатну та масову приватизацію, то роздержавлені у той період об'єкти до недавнього часу справді мали економічні показники гірші, ніж державні підприємства. Коли ж, починаючи з 1999—2000 років, перейшли до грошової та індивідуальної приватизації, з орієнтацією на стратегічного інвестора, стан справ почав змінюватися на користь приватизованих підприємств. Насамперед у тих галузях, котрі мали достатню глибину приватизації, — легка, деревообробна та деякі інші. А вже з 2000 року ці галузі промисловості почали набирати обертів.

Хоча не можна твердити, що вся приватизація пройшла і проходить з позитивними ре-

зультатами і наслідками. Є чимало фактів, коли приватизація спричинила розграбування майна та обладнання. У багатьох випадках прихід на підприємство власника обертався загрозою не лише для виробництва і колективу, а й для довкілля.

— Така ситуація мимоволі призводила до дискредитації самої ідеї приватизації. Чи не так?

— Безперечно. І коли два-три роки тому проводили соціологічні опитування на предмет позитивного чи негативного ставлення до приватизації взагалі, то оцінки громадян розподілилися порівну. Водночас на запитання про конкретну приватизацію сімдесят відсотків респондентів дали негативну відповідь і лише тридцять — позитивну.

— Бо в нас у першу чергу і за мізерну ціну, як кажуть, з молотка, пішли саме найприбутковіші підприємства, котрі для держави аж ніяк не були тягарем. Чи виправдовує себе така практика?

— На жаль, наша приватизація в різні періоди була переобтяжена двома чинниками. А саме: політичними цілями, коли її було проголошено як засіб створення середовища власників, отих самих «справжніх господарів». З'ясувалось, і мета, і засіб її втілення були оманливими, дуже оманливими. Саме тому тепер ніхто не хоче згадувати, що формально в Україні є 17 мільйонів власників. І що з того? Чи стали люди від того багатшими або щасливішими? Зовсім ні: немає в нас

ошасливленого через приватизацію більш-менш численного «середовища власників».

А по-друге, тривалий час діяло самонавіювання (та й нині його ще не позбулися), що приватизація має бути надійним джерелом надходжень коштів до бюджету. Тому, мовляв, що більше підприємств буде продано, то швидше наповнюватиметься державний гаманець. Згубність такого висновку, спрощеного до бездумного примітиву, очевидна. Це шалена, просто жадлива помилка. Але й сьогодні є ті, хто вбачає в реалізації такого заходу ледь не панацею від наших економічних негараздів.

Я цілком переконаний, що більшість підприємств, які працюють прибутково і не потребують значного зовнішнього інвестування, не повинні підлягати продажу. Вони можуть спокійно перебувати у власності держави, працювати й приносити прибутки, сплачувати податки до бюджету та зарплату своїм працівникам.

Водночас підприємства, котрі самотужки не можуть відновити нормальну виробничу діяльність і тому стали збитковими, мають вдаватися до пошуку ефективного інвестора.

— А чи активно іноземні інвестори беруть участь у роздержавленні, на які об'єкти чи навіть галузі вони передусім накидають оком?

— За минулі десять років я щось не бачив їх натовпу у прагненні вкласти кошти в нашу економіку. Загальні обсяги майна, належного іноземним інвесторам, на сьогодні в Україні надто незначні, щоб справляти якийсь політичний вплив на загальний економічний стан у державі.

А щодо того, в яких галузях іноземні інвестори представлені достатньо відчутно, то це нафтопереробка. У галузевому вимірі нафтопереробні підприємства мають значну вагу. Їх власниками в нас стали Росія та Казахстан. Продуктивність цих підприємств набагато перевищує внутрішні потреби України, а тому значна кількість вироблених у нас нафтопродуктів має бути спрямована на експорт.

Загальні обсяги майна, належного іноземним інвесторам, на сьогодні надто незначні

6

Інтерв'ю взяв Іван ДМИТРЕНКО.

«Мислити глобально — діяти локально»

ПЕРЕДВИБОРНА ПРОГРАМА Партії Зелених України 2002—2005

ВСТУП

Партія Зелених України, яка заснована в 1990 році та є невід’ємною частиною світового руху Зелених, повною мірою увібрала, критично проаналізувала і адаптувала до вітчизняних умов ідейне надбання попередників. Вона є носієм нової концепції екостійкого розвитку в умовах постіндустріального суспільства, сповідує принцип «лише екологічно чисте є економічно вигідним», впровадження якого має надати потужний імпульс промисловому, науковому та соціальному розвитку України.

Діяльність Зелених базувється на принципах демократії, гуманізму, поваги до прав та інтересів людини незалежно від її соціального статусу, національності чи походження.

I. ЛЮДИНА. СУСПІЛЬСТВО. ДЕРЖАВА

- Держава для людини, а не людина для держави.
- За реальний громадянський контроль над владою.
- За приведення законодавства до повної відповідності із Декларацією прав людини.
- За децентралізацію управління та розширення прав регіонів
- За реальну рівність можливостей для чоловіків і жінок.
- За належне забезпечення прав дітей і ще ненароджених.
- За пріоритетність соціального захисту молоді.
- За зміцнення засад парламентаризму і багатопартійності.
- Проти авторитаризму і тоталітаризму.
- За розвиток України як нейтральної правової унітарної держави.
- За екологічну збалансованість економіки та соціально орієнтовані ринкові відносини.
- За обмеження недоторканності народних депутатів.
- За всебічний захист екологічних прав людини.
- За гармонізацію зв’язків людини із довкіллям.
- За створення належних умов розвитку духовної культури.
- За дотримання принципів Європейської Хартії місцевого самоврядування.
- За участь громадських організацій у вирішенні суспільно значущих проблем.
- За доступ населення до повної інформації про стан довкілля.
- За формування персонального складу Кабінету Міністрів Верховною Радою України.
- Риватна власність — фундамент демократії і соціальної захищеності громадянина.

II. ЕКОЛОГІЯ. ЕКОНОМІКА. СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНИЙ РОЗВИТОК

- За соціально орієнтовану реструктуризацію економіки.
- За розвиток екологічно безпечних виробництв.
- За впровадження європейських норм водоспоживання та водоочищення.
- Проти ввезення радіоактивних і токсичних відходів.
- За впорядкування сміттєзвалищ у відповідності з екологічними нормами.
- За попередню сепарацію, комплексну утилізацію комунальних та промислових відходів.
- За розширення територій національних парків і заповідників в Україні.
- Проти подальшої розбудови потужностей атомної енергетики.
- За розвиток безпечних та екологічно-сприятливих енергетичних потужностей.
- За раціональне енергоспоживання.
- За комплексну утилізацію застарілої зброї.
- За розвиток екологічно сприятливої господарської діяльності.
- За прозорість функціонування ринку капіталів.
- Захист прав дрібних і середніх власників.
- За подолання корупції економічним шляхом.
- За єдиний податок з доходів громадян.
- За всебічне сприяння внутрішньому інвестору.
- За обов’язковість попередньої оцінки впливу інвестиційних проєктів на довкілля.
- Проти штучної підтримки безнадійних боржників за рахунок бюджетних коштів.
- За впровадження екологічного страхування життя та виробництва.
- Забезпечення соціального захисту населення за рахунок сприяння підприємництву.
- За ліквідацію соціальних диспропорцій та узгодження інтересів різних суспільних верств.
- За встановлення гарантованої мінімальної погодинної оплати праці — 5 гривень.
- Забезпечення мінімальної пенсії на рівні прожиткового мінімуму.
- За соціальну реабілітацію та адаптацію інвалідів.
- За підтримку фермерства та кооперативного селянського руху.
- Постійний контроль за якістю харчової продукції.
- За оренду та купівлю-продаж землі без зміни характеру її використання та якості.
- За пріоритетний розвиток телекомунікацій та засобів зв’язку.
- За розвиток засобів транспорту, що не погіршують стан довкілля.
- За повне використання можливостей розвитку туризму в Україні.
- За збереження архітектурного, культурно-історичного середовища міст.
- За сприяння створенню об’єднань мешканців будинків з метою покращання якості життя.
- Охорона здоров’я — пріоритет державного та місцевих бюджетів.
- За розвиток страхової та соціальної медицини.
- За розробку та впровадження державних програм духовного та культурного відродження.
- За розвиток національних культур на засадах співіснування і взаємозбагачення.

- За обмеження споживання тютюнових виробів, викорінення наркоманії та алкоголізму.
- За гуманне поводження з тваринами.
- Українському спорту — державну підтримку.

III. БЕЗПЕКА. ОБОРОНА. МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

- Проти негативних тенденцій глобалізації економіки та культури.
- За приєднання України до Європейського союзу за умов економічної доцільності.
- За вступ України до Світової організації торгівлі в разі її реформування.
- За діалог між народами, що належать до різних культурно-історичних традицій.
- Проти проявів тероризму та екстремізму в будь-яких формах.
- За пріоритетність розвитку двосторонніх відносин на паритетних засадах.
- Проти силових методів розв’язання регіональних конфліктів
- Проти порушень усталених норм міжнародного права.
- За підвищення ролі України як посередника у розв’язанні міжетнічних конфліктів.
- Проти приєднання до військових блоків.
- Проти постійного розміщення іноземних військ на території України.
- Проти експансії екологічно небезпечних технологій та виробництв.
- За надання Україні місця постійного неядерного члена Ради Безпеки ООН.
- За повну заборону всіх видів зброї масового знищення.
- Проти торгівлі зброєю.
- За проголошення України зоною, вільною від ядерної зброї.
- За поетапне перетворення Чорноморського регіону на демілітаризовану зону.
- За професіоналізацію Збройних Сил України.
- За розширення переліку підстав проходження альтернативної військової строкової служби.
- Проти міжнародної торгівлі людьми з метою сексуальної експлуатації.

IV. РЕГІОНАЛЬНІ ПРІОРИТЕТИ

- Попередження екологічної катастрофи на каскаді Дніпровських ГЕС.
- Запобігання негативним екологічним наслідкам закриття шахт Донбасу.
- Розв’язання проблем накопичення радіоактивних і токсичних відходів в Дніпропетровській області.
- Розв’язання комплексу соціально-екологічних проблем м. Жовті Води.
- Розв’язання проблем поліпшення якості питної води та забезпечення її належного постачання, зокрема в Донецькій, Миколаївській, Одеській, Тернопільській, Кіровоградській областях, АР Крим.
- Ліквідація наслідків забруднення ртуттю на заводі «Радикал» в м. Києві.
- Припинення суцільних вирубок лісів та розвитку туризму в Карпатах.
- Контроль за станом СХОЯТ в м. Енергодар.
- Повернення Криму статусу міжнародного курорту.
- Знищення заборонених та непридатних для використання отрутохімікатів.
- Перенесення в безпечну зону радіолокаційної станції приводного аеродрому м. Чугуїв Харківської області.
- Реконструкція очисних споруд в селищах та містах Придніпров’я та Чорноморського узбережжя, реконструкція та належне облаштування сміттєзвалищ.
- Очищення ґрунтових та підземних вод від нафтопродуктів в районах розміщення авіабаз у Волинській та Київській областях.
- Запобігання забрудненню повітря, ґрунтів та р. Південний Буг Миколаївським глиноземним заводом.
- Запобігання підтопленню в Житомирській (с. Мар’янівка), Черкаській (с. Хутори), Херсонській, Львівській, Донецькій, Рівненській областях.
- Підтримка і розвитку Регіонального центру відновлення флори та фауни Західного Полісся.
- Підтримка ефективних, екологічно спрямованих заходів щодо запобігання повеням у Закарпатті.
- Забезпечення екологічно безпечного режиму роботи Ладижинського золівдвалу у Вінницькій області.
- Врятування парку «Олександрія» (м. Біла Церква Київської обл.), створення Національного парку «Холодний Яр» (Черкаська обл.).
- Для попередження екокатастрофи в Івано-Франківській області ввести в дію Державну програму виробництва калійних добрив в Україні.

ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА

Зелені вважають, що їхня ідеологія може бути втілена саме в Україні, бо відповідає світогляду нашого народу. Квартира, робота, здорові діти, прогнозоване завтра, особиста свобода й незалежність — нормальні людські мотиви у поєднанні з бажанням миру і спокою — це те, що потрібно кожному. Ми хочемо спокійно жити, мати хліб і до хліба, пити чисту воду, дихати чистим повітрям і бути певними щасливого майбутнього нащадків.

Толерантність до політичних опонентів та ідеологічних супротивників є етичним кредо Зелених. Ми виходимо з того, що будь-яке питання можна вирішити шляхом переговорів, діяти згоди та порозуміння. Злагода та стабільність у суспільстві є передумовою збалансованого екостійкого розвитку.

Цінності та принципи, що їх сповідує Партія Зелених України, мають стати складовими загальнонаціональної об’єднавчої ідеї.

ДЕРЖАВА І ПРАВО

У номер

Олімпійський

РЕЗЕРВ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ

Перші Всеукраїнські студентські олімпіади з навчальних дисциплін «Конституційне право» і «Комерційне право» зібрали в Міжрегіональній академії управління персоналом (МАУП) 126 краших студентів з усіх регіонів України.

Авторитетне журі, очолюване головами — Верховного Суду України В. Бойком (конституційне право) та Вишого господарського суду Д. Притикою (комерційне право), мало чималий клопіт із визначення найсильніших. Незважаючи на те, що ніхто (за олімпійським принципом) не програв, переможців усе-таки було названо.

Призерами олімпіади з дисципліни «Конституційне право» серед тих, хто навчається за спеціальністю «правознавство», стали: І. Пашкова (Інститут права МАУП), М. Квіцинська (Київський національний торговельно-економічний університет), К. Шестопалов (Національна академія внутрішніх справ України), О. Головащенко (Національна академія Служби безпеки України), М. Мазур (Луганська академія внутрішніх справ), І. Дунаєв (Міжнародний Соломонів університет).

Краші знання з конституційного права серед студентів неюридичних спеціальностей показали: І. Шаповаленко (Харківський державний економічний університет), В. Лесняк (Тернопільський державний педуніверситет), В. Шевченко (Інститут статистики, обліку та аудиту), Н. Гуць (МАУП), О. Потапов (Полтавський державний педуніверситет), Х. Андрусів (Івано-Франківській національний технічний університет).

Переможцями з комерційного права визнано: Д. Гудиму (Львівський національний університет); В. Мерданського (Інститут права МАУП), О. Нестеренка (Дніпропетровський юридичний інститут МВС України); Я. Чулу (Харківський державний економічний університет), Н. Коробку (Одеський національний морський університет), І. Галушенка (Донецька філія МАУП).

Учасники олімпіади мали нагоду разом з досвідченими фахівцями обговорити актуальні проблеми державотворення в Україні та його правового забезпечення, що стало темою «круглого столу». Не обійшлося, звичайно, без екскурсії по Києву та традиційної МАУПівської дискотеки.

Як зазначив голова оргкомітету олімпіад ректор МАУП В. Бебик, студентські змагання з цих важливих галузей права ще раз підтвердили, що знання конституційного і комерційного права необхідні не лише юристам, а й фахівцям у галузі економіки, бізнесу, менеджменту та низки соціальних наук, які набувають особливого значення в умовах побудови правової соціальної держави.

На знімку: Інна Шаповаленко (в центрі) — переможниця Всеукраїнської студентської олімпіади з конституційного права, студентка Харківського державного економічного університету разом з членами оргкомітету олімпіади экс-міністром закордонних справ України Борисом Тарасюком, професором Ольгою Бабкіною та ректором МАУП Валерієм Бебиком.

■ **Дніпропетровськ**

Міського голову вже обрано

Ним став Олексій Шейко, студент місцевої медичної академії. Як це розуміти? А так, що мова йде про молодіжну міську раду, вибори третього скликання якої щойно тут і відбулися. Своїх 64 депутатів обрали передусім студенти вузів, а також численні громадські молодіжні формування. Повноваження молодіжної міської ради пов’язані з працевлаштуванням випускників шкіл і вузів та демобілізованих солдат, захистом інтересів молоді на виробництві і в суспільстві, організації змістовного дозвілля і участю юнаків та дівчат у реалізації багатьох міських акцій та програм. Залишається додати, що Олексію Шейку вдалося вдруге підряд очолити молодіжну міську раду.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Мати... Хто, як не вона, знає свого сина: «Сашко на всіх олімпіадах і шко-лу, і район витягував на призові місця».
А сам Олександр Омельченко, виступаючи одного разу на високому зібранні, сказав: «Усі ми від батька-матері і від учителя. Там, де є вільна земля, паї вчителям роздали, а де немає — обійшли. На якій підставі? Сільська вчи-телька завжди була для села дзеркалом. А в неї, бідненької, не було права на-віть на свого чоловіка гримнути. Учителька в селі — то ідеал для всіх. І ось, з'ясовується, немає паїв. Чому? Від кого це залежить? Від нашої з вами вла-ди?»
А як ставляться до нього самі педагоги?
Директор педагогічного коледжу КНУ імені Тараса Шевченка Руфіна Крижа-нівська так оцінює роботу мера: «Інколи дивуєшся, як він глибоко відчуває гострі проблеми. Не вистачає викладачів, дедалі менше молодих спеціалістів доходить до школи? Він відразу приймає рішення: зробити доплату старшо-курсникам педагогічних вузів, які прийшли в школи на вакантні місця».

— Олександр Олександровичу, в одному із своїх виступів ви сказали: «Головне — почати 2002 рік з орієнтацією на єдиний пріоритет: освіту, і тоді ми виріши-мо всі інші питання». А що вже зроблено в цій галузі в Києві?

— Позаторік сесія Київської міськради прийняла рішення про преміювання вчителів посадовим окла-дом. Виконали. Торік —по два посадові оклади кож-ному вчителю в Києві. Теж виконано. Минулого ро-ку ми взяли кредит у сумі 47 мільйонів гривень піль-гової бюджетної дотації на поліпшення соціальних умов учителям. Тепер із цієї бази і третій оклад вип-латимо, будуть виплати й на соціальний захист пра-цівника-вчителя. Сьогодні 22 відсотки від загального бюджету Києва витрачається на освіту. При тому, що й по два оклади вчителям виплатили, і передбачили доплати директорам навчальних закладів за ненормо-ваний робочий день.

Маємо право прийняти рішення, що директор прирівнюється до чиновника, а всі чиновники за не-нормований день отримують від 50 до 70 відсотків доплати.

Торік започаткували в Києві житлову програму для освітян. Сім'ї вчителів, коли є потреба, подають зая-ву, що згодні будувати квартиру з оплатою 50 на 50: половину сплачує сім'я, решту — міський бюджет. На таких умовах двокімнатна квартира коштує 58 тисяч гривень. Уже черга стоїть. Звісно, не всі це зможуть. Але більшості — під силу. Інтерес у чому? Через рік сім'я квартиру приватизує, стане багатшою. І на 50 відсотків — це подарунок з коштів бюджету.

«Чоловік хоч і пораненим, але повернувся додому. І тепер пам'ятаю, яка радість була, що горе нашу ха-ту обминуло, —згадує Павлина Яківна Омельченко. — Чоловік був ученим, з дипломом. Отож, на нашу біду, поставили його головою колгоспу. В хазайстві — ні коня, ні корови, ні вола. Жили надголодь, а ро-били, як на каторзі. А з району все наганяй дають: сій озимі, давай план. Аж поки...»
Знову «воронок» підлетів до батьківської хати. Сан Санович добре пам'ятає, як забирали батька. Мати плакала, побивалась. Ніби відчувала, що запроторять її хазяїна туди, де Макар телят не пас.

Олександр Омельченко достеменно не знає, як за-сідала у справі його батька «трийка». Що говорив батько і чи дали йому слово, щоб пояснити, чому колгосп не засіяв кілька планових гектарів до снігів. А сніги того року впали пишні і на цілих довгих де-сять років замели сліди фронтовика Олександра Омельченка.

Під мідь весільних маршів до мерової оселі в один день увійшли дві невістки. Сашковою долею стала Олена, а Ян став на весільний рушник з Ларисою. Свекруха Людмила Леонтіївна переживала, щоб не наскочила коса на камінь характерів невісток.

— Дивлюся, щось мої соколки зовсім не клопо-чуться по господарству, — згадує Людмила Сташен-ко-Омельченко. —З'ясувалося, кожний із невісток здалося, що саме її судження надто переробляється вдома. Я теж із себе почала леді вдавати. Сан Сано-вич насупиться, посердиться, а потім сам винесе сміття. Хто-хто, а він у нас ніколи не цурався ніякої роботи, зокрема й домашньої. Може прати і прасува-ти. Прасує, до речі, краще за мене. А які сирники го-тує —пальчики оближеш.

Не вгледіла мама, як сини дорослими стали. Ще недавно у школі батько їм, наче своїм будівельникам, наряди-завдання роздавав. Скажімо, Сашкові до та-кого-то магазину піти, а Яну — в хімчистку. А ввече-рі обов'язково звіт. Не виконав батькового доручен-ня — жди грози!

— Жили ми небагато, — згадує ті часи Людмила Леонтіївна. — Що я одержувала в своєму «Київзем-проекті»? Чоловік, звичайно, заробляв непогано. Але ми то дачу будували, то на машину відкладали. А хлопчики росли і, як усі підлітки, просили то джин-си, то кросівки, то ще щось.

Проте вони знали, що як тільки приїдуть на дачу,

— Олександр Олександровичу, як же вам удалося зробити, щоб хліб у Києві був найдешевший в Україні?

— Справді, хліб подешевшав уперше в Києві, ба-тон коштував 1 гривню, тепер 90 коп., «Український» — 92 коп. (я хотів, щоб 90, але проблема в тім, що 90 не ділиться на чотири —як же здачу давати?). У регі-онах хліб коштував 1,5—1,6 гривні, скинули якісь від-сотки, залишивши ціну 1,4 грн., яка була в Києві ще три роки тому. Хіба це зниження? Я так і сказав Пре-зиденту, що голови адміністрацій ошукують люд. Сьогодні за цінами на хліб до Києва наблизилася тільки Рівне й Полтава. А решта й близько до цього не підійшла. Чому? Згадайте мою «війну» з багатьма інстанціями за «Київмли». У Києві все наше: хлібо-заводи, млини, елеватори — все належить місту. А в Сумській області, наприклад, 100 відсотків борошно-мельних підприємств, елеваторів, хлібозаводів прива-тизовано, немає жодного комунального. Хто потурбу-ється про те, щоб знизити ціни? І чи варто дивувати-ся, що з Києва вивозять хліб до Конотопа, Путивля, Бахмача, не кажучи вже про більшість районів Київ-ської області?

Під мідь весільних маршів до мерової оселі в один день увійшли дві невістки. Сашковою долею стала Олена, а Ян став на весільний рушник з Ларисою. Свекруха Людмила Леонтіївна переживала, щоб не наскочила коса на камінь характерів невісток.

— Дивлюся, щось мої соколки зовсім не клопо-чуться по господарству, — згадує Людмила Сташен-ко-Омельченко. —З'ясувалося, кожний із невісток здалося, що саме її судження надто переробляється вдома. Я теж із себе почала леді вдавати. Сан Сано-вич насупиться, посердиться, а потім сам винесе сміття. Хто-хто, а він у нас ніколи не цурався ніякої роботи, зокрема й домашньої. Може прати і прасува-ти. Прасує, до речі, краще за мене. А які сирники го-тує —пальчики оближеш.

Не вгледіла мама, як сини дорослими стали. Ще недавно у школі батько їм, наче своїм будівельникам, наряди-завдання роздавав. Скажімо, Сашкові до та-кого-то магазину піти, а Яну — в хімчистку. А ввече-рі обов'язково звіт. Не виконав батькового доручен-ня — жди грози!

— Жили ми небагато, — згадує ті часи Людмила Леонтіївна. — Що я одержувала в своєму «Київзем-проекті»? Чоловік, звичайно, заробляв непогано. Але ми то дачу будували, то на машину відкладали. А хлопчики росли і, як усі підлітки, просили то джин-си, то кросівки, то ще щось.

Проте вони знали, що як тільки приїдуть на дачу,

неодмінно почують батькове: «Хлопці, машину мити! І щоб блишала».

— Тридцять років мій чоловік виїжджає з дому о 7.30 ранку, а повертається не раніше 9—10-ї вечора, — ділиться думками Людмила Леонтіївна. — І жодно-го разу я не дорікнула йому, не спитала, чому затри-мався. Дружини будівельників знають, що означає в нашому житті погода. Прокинешся — і до вікна. Зно-ву шквальний вітер? Отже, крани не працюватимуть, зірветься графік, і чоловіка перед святами додому не чекай: надолужуватиме, здаючи об'єкт. Зранку за-мість зарядки раз у раз бігаєш до телефону. Втім, за-теlefоновувати можуть і вночі, якщо на будові приго-да. Різні траплялося. Та я вдячна Сан Сановичу за ті нестандартні ситуації, що їх мені довелося пережити. Інакше б не дізналася, як багато в мене душевних сил.

Старший, Ян, — гуманітарій. Батько мріяв побачи-ти його істориком, але він сказав: «Не бажаю все життя брехати. Бо історія — наука, залежна від полі-тичної кон'юнктури». Ян ще в дев'ятому класі вирі-шив вступати в педагогічний, на факультет іноземних мов. Кажуть, що його в школі любили діти і поважа-ли колеги. Дівчаткам подобалася його галантність, а хлопцям — що всі проблеми можна вирішити разом. Без директора і без батьків!

Молодший, Сашко, — математичного складу. То-му й проліг його життєвий шлях у будівельники. У КІБІ — він батьківський факультет закінчив, місько-го будівництва і господарства.

— Ми вважали, що сини мусять уміти і на хліб за-робляти, і себе відстояти, — продовжує Людмила Омельченко. — Ніколи в нас не було жодних репети-торів. Сан Санович казав, що вони потрібні тільки неробам. Мовляв, ви будете байдикувати, а я за це платитиму? Не дочекаєтесь!

Але Олександр Олександрович уболював за синів. Коли вони боксували на ринзі. І часто бувало так: сі-дав за кермо, брав синів разом з їхніми друзями — і на змагання в інше місто. Бо Сан Санович твердо стояв на своєму: бокс виховує справжніх чоловіків. І Ян, і Сашко вибороли звання кандидатів у майстри спорту.

— Від армії ми їх не «відмазували», — пригадує Людмила Омельченко. — Обидва відслужили. Сашко водієм, а Ян —оператором космічного зв'язку.

Тепер Ян разом із сім'єю у Брюсселі на диплома-тичній роботі. А Олександр працює в «Укрреставра-ції».

— Олександр Олександровичу, ви казали, що за два роки стихійних ринків у Києві не буде?

— Боротися сьогодні з цим явищем — боротися з бідними людьми. Чотири роки тому, приміром, я одержав повідомлення, що сержанти черевиками пе-рекидали на таких ринках кошики з м'ясом, птицею, яйцями, привезеними бабусями із сіл на продаж. Ме-не це дуже обурило. Зібрав працівників міліції і ска-зав: крий Боже почую ще щось подібне! Усі знімете форму і поїдете туди, звідки прибули, — у села, до батьків, які вже давно вас чекають. Там, де комбай-ни, трактори. Побачите тих людей, які сюди приїха-ли. А хто сюди їде? Та, що десяток яєць, кілограм м'яса сама не з'їла. Чому? Потрібна гривня, яку в се-лі не кожен щодня й бачить. Бідним треба дати змо-гу оклигати.

— Олександр Олександровичу, яку проблему ви назвали б головною для Києва?

— Це — екологія. Та вона нас не турбує. Не бо-лит! Але заболить. Може, й не одразу — через поко-

Чужих дітей на світі не

Уже вкотре під час зібрання всіх керівників управлінь, відділів і служб міської дер-жавної адміністрації обговорюється доля тих дітлахів, які з різних причин за-мість теплих домівок живуть на вулицях, у підворотнях, на вокзалах та в інших місцях, куди дорослому не так легко й добратися.

І не тому так часто про це йдеться, що в столиці роблять щось не так у цій справі, а тому, що батьки міста поставили перед собою завдання: у Києві безпритульних дітей бути не по-винно.

Чому в нас ще й досі є сироти при живих батьках, відомо кожному: це або конфлікти в сім'ях, коли дитина просто не може витримати постійних сварок і бійок, від яких нерідко і її

перепадає, або діти виховуються в так званих неповних, малозабезпечених сім'ях. А «романтиків», як це колись було, нині вже практично немає.

Не здивуєш нас і такою цифрою: 53 відсотки дітей, яких затримують чи то працівники міліції, чи інші учасники профілактичних рейдів, з інших регіо-нів України —столиця манить усіх, хто шукає кращого життя.

То скільки в Києві дітей, які або

уже переселилися на вулицю, або близькі до цього? На нараді началь-ник Служби у справах неповнолітніх Сергій Новік навів такі цифри: 2323 — діти-сироти, частину з яких вихову-ють опікуни; 425 — неблагополучні сім'ї, 4177 — багатодітні сім'ї. Однак не спішімо підраховувати: з цими дітьми і сім'ями ведуть постійну і не-рідко плідну роботу районні й міські служби неповнолітніх. А для дітей, які залишилися без батьків і в яких не ви-явилось родичів чи інших опікунів, працюють у Києві два притулки: місь-кий на Троєщині і районний — на Райдужному масиві.

Так от, у цих притулках минулого року загалом побувало 1308 неповно-літніх, що на 26 відсотків більше, ніж 2000 року. Це не свідчить про те, що на вулицях Києва збільшилася кіль-кість дітей-безпритульних. Навпаки, це свідчення того, що служби непов-нолітніх, міліція, ЖЕКи тепер краще відстежують дітей, яким нікуди поді-тися, і допомагають їм у добре облаш-тованих будинках (якось не хочеться називати їх словом «притулок») пере-жити важку годину.

Те, що діти й підлітки дедалі біль-ше довіряють міським службам свої біди, підтверджується й таким: за рік

до «Телефону довіри» звернулося 7560 абонентів. Як завжди, більш відверті дівчатка: 3895 дзвінків зробили саме вони. Показово, що на першому місці тут розмови про те, чим може допо-могти їм «Телефон довіри», як можна влаштуватися на роботу і цікаво про-вести дозвілля. Далі за рейтингом — теми сексуальних проблем, зокрема насильство (13 відсотків), здоров'я (11 відсотків), особливо що стосується емоційних розладів, вагітності, ліку-вання тощо, а вже потім —вживання алкоголю (8 відсотків), наркотиків, проблеми з друзями, батьками, вчите-лями, психічні травми.

І хоч суїцид тут представлений ли-ше трьома відсотками, ця тема викли-кала на нараді особливо різку розмо-ву. Адже все, що стосується життя ди-тини, складнощів адаптації її в сус-пільстві, не може бути байдужим для міської влади.

На нараді обговорено й таку проб-лему. Нерідко батьки, дійшовши ос-таннях граней свого алкогольного іс-нування, продають квартири. І їхні ді-ти опиняються на вулиці. Нотаріальні контори при цьому мають право пос-відчувати угоди про відчуження май-на, яке на правах власності належить тільки батькам (кооперативне, раніше

Чоловік, мер столиці

ління. У Європі 17 відсотків туберкульозу. А в нас? Епідемія. За часів громадянської війни, завошивлення, тифу такого не було. Онкологія на другому місці після серцево-судинних захворювань. Були в мене на прийомі представники асоціації жінок, хворих на рак молочної залози. Дві тисячі таких жінок у Києві! Я розпорядився: безплатне лікування, протези безплатні. Це все — екологія.

Мамина хата — вікнами на Київ. Все, як і колись: телевизор, диван та металеве ліжко. На покуті, в рушниках, ікони. Мати, поки очі бачили й пальці слухалися, вишивала. Син прийхав, привіз харчів, дав лад господарству. Увечері не спиться. Рояться думки, спогади...

— Як ви, мамо? — Доживеш, коли за 90 поверне, то сам побачиш. Важко мені од телевизора. Ото як побачу, що на тебе орда налітає, то від неправди плачу. — Не рвіть за мене серце, мамо. Мене вкусити не легко. Краще розкажіть, хто провідує, допомагає... — Я, дякувати Богу, сама собі раду даю: і грубку за-топлю, і обід приготую. А вже води з криниці чи курей попорати —то Коля чи Люба Бондарі... — Ви нас з Миколою разом виростили. Пам’ятаєте, як ми з ним мерзлу картоплю на полі збирали? А весною їли конюшину, акацію, шавель... — Ти не дивись, що мені до століття рукою подати. Пам’ятаю все! І твого діда. Мав 100 десятин землі, ко-ней, воли і за це зі світу нова влада зжила. А чому жи-ву довго? Мо’, тому, що ми з братом Іваном близнюка-ми були. Він у 41-му головою наклав. Ось я й живу за себе і за нього.

— Мамо, а чи любили ви батька? — Як виходила заміж, то ні, не любила! Виходила за комсомольця — і це мене єдину з нашого роду вряту-вало. З роками полюбила. Бувало, що й ревнувала... — Мамо, а батька згадуєте? — Споминаю. Раніше снівся часом. А зараз — на переміну погоди чи щось случиться має... А ти кого споминаєш? — Останнім часом згадую, і як німець втікав, і як ми з хлопцями снаряди розряджали. Ніби перед очима стоїть Коля Голубенко, вовтузиться із снарядом. І раптом — вибух. Нас бог милував, а його руки, облич-чя, очі — все в крові. Люта смерть.

— А Мила тобі дзвонить? — Оце телефонувала. Мила сказала, що мер Мос-кви Лужков по московському радіо мене підтримав. У неї все по-старому: біля трьох синів і чотирьох онуків клопоту вистачає. — А в тебе хіба менше? Чула оце по радіо, що ти на чернігівські церкви гроші виділив. — На це грошей не шкодую. Та й моя Людмила із чернігівських країв. З Бобруйків. Її дід Правдивець справжній хазяїн був. Раз на місяць ми її старшу сес-тру Надію перевідумо. Може, й вас, мамо, до себе в Київ знову забрати? — Що я в твоєму Києві забула? Не поміняю я сво-їх солов’їв на городський шум-гам. Я в селі сонце стрічаю, зорі бачу... За розмовами й глупа ніч влягається. Сон дрімоту напускає. І чи здається синові, чи справді так — про-сить мати захисту в Матері Божої для дітей, онуків і правнуків...

— Олександрє Олександровичу, які вам дарують по-дарунки? — Я не ношу затискачів для краваток за дві тисячі

буває

придбане на ім’я батьків). Однак роблять вони це без згоди органів опіки та піклування, не враховую-чи, що такі квартири є місцем пос-тійного проживання неповноліт-ніх. У такому разі діти втрачають не тільки житло, а й прописку. Учасники наради зажадали навес-ти порядок у цій справі, піклувати-ся у подібних випадках інтересами дітей.

Те, що нерідко батьки послаб-люють виховний вплив на дітей, засвідчує факт, що протягом 2001 року службами у справах неповно-літніх було позбавлено батьків-ських прав 131 особу. Але ж і в школі, і, скажімо, в ЖЕКах такі батьки відомі. Отже, саме школа, служби у справах неповнолітніх повинні перебирати опіку над дїть-ми таких батьків на себе. Однак у Києві, як і в інших містах України, зменшилася кількість спортивних секцій, гуртків, які працюють безплатно. Нині у столиці працює 166 підліткових клубів за місцем проживання, які відвідують 16708 неповнолітніх. Серед них — 2234 підлітки, схильні до прапорову-шень. Цифра нібито вражаюча. Однак, казали учасники наради,

необхідно енергійніше відроджува-ти такі клуби, розширювати їх ме-режу, якщо ми хочемо забути про явище безпритульності дітей, про підліткову злочинність.

Доповідачі визначили три кате-горії дітей вулиць. Це діти, які працюють на вулиці (таких біль-шість), діти, які живуть на вулиці, і діти, які живуть і працюють на вулиці разом зі своїми сім’ями. Ро-бота за гроші, їжу або жебрацтво є визначальним для цих дітей. Часто зароблені гроші діти віддають батькам (куди витрачають їх такі батьки, здогадатися неважко) або тим, хто посилає їх працювати на вулицю. Серед цих неповнолітніх майже всі палять, більшість вживає алкогольні напої, значна частина — токсичні та наркотичні речови-ни. До 15 відсотків таких дітей уже набули алкогольну, наркотичну чи токсичну залежність. Повернення цих дітей з вулиці, казали учасни-ки наради, не вирішує проблем бездоглядних та безпритульних. Кожна дитина — особистість, і по-вернення її до нормального життя потребує великих зусиль соціаль-них служб Києва, школи, правоо-хоронних органів.

доларів. Не цікавлюся такими подарунками — і люди це знають. Але щось дарують до дня народження. Та з мерії я додому нічого не забрав.

— Навіть щось дуже хороше, годинник дорогий, при-міром?

— Подивіться на цей годинник. Мені вже десятки людей, особливо жінки, казали: мовляв, Сан Санови-чу, соромно, непрестижно, ви буваєте за кордоном, спілкуєтеся з послами... Але цей годинник — не прос-тий. Я його з Кабула привіз 1988 року. Купив за 40 до-ларів, привіз синам обом, дружині такий же, тільки менший. Старший син годинник десь у лазні забув, у молодшого донька гралася з ним і кинула в обігрівач. Дружині теж набридло його носити. А я свій ношу як талісман і не міняю, тим паче, що він надійний і точ-ний.

— А чи правда, що у вас броньована машина?

— Ні, неправда. Бо це, по-перше, дуже дороге. По-друге, я не вважаю, що броня врятує людину від того, що їй долею написано.

— Ви знаєте про себе анекдоти?

— Трохи. Наприклад, такий. Питають: «Сан Сано-вичу, це правда, що будівельники матюкаються?» Я відповідаю: «Неправда, будівельники розмовляють ма-тюками».

Мер раніше любив риболовлю, полювання. Захоп-лювався шахами, міг годинами за шахівницею просид-жувати. З роками залишилася тільки пасіка. Бджоли.

— У дідів рід удався. І бджіл розвів. Мед, хоч би скільки викачав, пороздає, — розповідає мама Павли-на Яківна.

А може, не лише в діда Сан Санович удався. Исто-рики пишуть, що козацький отаман Іван Сірко мав свою пасіку, де за заповітом і був похований. А Бог-дан Хмельницький, як свідчать архівні джерела, у вільну хвилину «відпочивав серед бджіл». До речі, у лихі часи, коли священики були не всюди, саме пасіч-ник мав право давати дозвіл на шлюб молодятм.

— Бджіл я люблю, — жвавішає Олександр Омель-ченко. — Хто почав цим займатися, кинути вже не зможе. Це якась магія. Незбагненна... Пам’ятаю, од-ного року не було медозбору. Всі куми й сусіди дума-ли, що не пригощаю, бо скупий. То я своєю братові сказав: «Вікторе, доведеться купувати на базарі».

У давній рукописній настанові викарбувано: «Якщо хтось хоче завести вдома бджіл, така людина повинна дотримуватися чистоти, остерігатися пиятики, бути щедрою в дарунках для церкви, милосердною до нуж-денних і подорожніх».

Сан Санович цих напутніх слів дотримується. Мріє про шедрий цьогорічний медозбір. І не лише на пасі-ці...

— Ви погляньте-но, яка мудра природа: мільйони у вулику бджіл і жодна не виносить меду з домівки, а всі приносять, — розмірковує Олександр Омельченко. — А що відбувається в Україні? Перший зустрічний шмар-катий олігарх зі шкури пнеться, щоб урвати від спіль-ного пирога та сховати вкрадене за кордоном.

— Чому ви все-таки вирішили створити виборчий блок «Єдність» і піти на вибори до парламенту?

— Давайте так: чого мені не вистачає? Краще, що в житті зробив, уже позаду. Якщо взагалі щось зробив. Але ще хочеться себе перевірити. Це мій іспит для са-мого себе. Особистості і характеру. Я не дав розікрати Київ і зроблю все, щоб не розциндрили Україну.

Віктор КОЛЬЦОВ.

Нотатки з апаратної наради голови Київської міської державної адміністрації

Робота медико-оздоровчого со-ціально-реабілітаційного центру для неповнолітніх, який діє в сто-лиці уже декілька років, значною мірою вирішує проблему комплекс-ної реабілітації та соціальної адап-тації в суспільстві неповнолітніх. Лише за січень—березень ниніш-нього року в центрі пройшли реабі-літацію 110 неповнолітніх, які по-вернулися до нормального життя. Але це, якщо говорити відверто, аж ніяк не всі діти, які потребують до-помоги. Щоб попередити бродяж-ництво, жебрацтво, злочинність се-ред цієї категорії підлітків, міська влада не тільки проводить рейди та акції «Діти вулиці», «Підліток», «Канікули», «Метро» та інші, а й дбає, щоб залучити дітей і підлітків до праці (особливо гостра тут проб-лема з тими, хто вийшов із виправ-них колоній), особливо в літній пе-ріод, організувати їм добре дозвілля та відпочинок в оздоровчих таборах праці та відпочинку за межами Ки-єва, залучати до шкільних гуртків, гуртків за місцем проживання.

І хоч тут зроблено чимало, по-переду ще роботи, як то кажуть, непочатий край.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

СТОПЬНИЙ ГРАД

! У номер

Нового президента Асоціації міст України буде обрано в квітні 2002 року

У квітні відбудуться вибори нового президента Асоціації міст України. Про це повідомив президент АМУ, Київський міський голова Олександр Омельченко під час зустрічі з виборцями в Кривому Розі.

Він нагадав, що керівника Асоціації міст України обирають раз у два роки. Характеризуючи попередні два роки діяльності асоціації, Київський міський голова назвав їх плідними. За його словами, завдяки активній роботі АМУ, значна частина запропонованих проєктів стали «законами, постановами та указами Президента». Найбільшим досягненням Асоціації міст України впродовж останнього часу, за словами Київського міського голови, є збільшення видаткової частини в державному бюджеті для регіонів до 40—50 відсотків.

Універмаг

оновиться

Холдингова компанія «Київміськбуд» та американський інвестор підписали контракт на реконструкцію універмагу «Україна». Його відкриття має відбутися 15 листопада. Про це повідомив журналістам віце-президент холдингу Василь Можар під час семінару «Інвестиційно-будівельна діяльність ХК «Київміськбуд» і її поширення на регіони України», проведеного в рамках виставки «Будівництво і архітектура-2002».

За словами віце-президента, умовами контракту передбачено суворі санкції за зрив термінів будівництва. В. Можар зазначив, що у разі затримки здачі об’єкта за кожний день передбачено пеню в розмірі 6,5 тисячі доларів. За умови випередження графіка робіт будівельники можуть отримати премію в 12 тисяч доларів за кожний день. Підрядчиком сьогодні вже внесена застава в 1 млн. дол., яку буде повернено після виконання всіх умов контракту. Контракт страхований страховою компанією, так само, як і будівельні ризики.

Контракт на реконструкцію універмагу «Україна» підписано між групою американських компаній NSH, яка володіє контрольним пакетом акцій універмагу і є замовником реконструкції, та ХК «Київміськбуд». Загальна сума реконструкції — більш як 10 млн. дол. Передбачається збільшити торговельну площу універмагу і побудувати дворівневий паркінг на 600 місць.

Допомагатимемо сім’ям «афганців»...

Родинам загиблих учасників війни в Афганістані, які мешкають у Києві, надаватиметься щомісячна матеріальна допомога в розмірі 50 гривень. Відповідне розпорядження підписав Київський міський голова Олександр Омельченко.

Згідно з цим розпорядженням, допомогу виплачуватимуть особам, які перебувають на обліку в органах соціального захисту населення і Пенсійного фонду.

...і студентам

Діти-сироти, які проживають у столиці та вступили на перший курс денної форми навчання до вищих та середніх спеціальних навчальних закладів Києва в 2001 році, отримають одноразову матеріальну допомогу по 200 грн.

Відповідне розпорядження підписав Київський міський голова Олександр Омельченко.

Київрада затвердила історичні документи

Дев’ята сесія Київради нинішнього скликання завершила свою роботу і буквально за кілька днів до виборів розглянула і затвердила «Генеральний план міста Києва та проєкт планування його приміської й зеленої зон на період до 2020 року» та Статут територіальної громади міста Києва.

У зверненні до киян, доданому до пояснювальної записки до генерального плану, міський голова Олександр Омельченко так оцінює цю подію: «Генеральний план Києва, що його розроблено на початку ХХІ століття, має історичне значення, тому що це перший генеральний план, який передбачає розвиток столиці незалежної України, її ділового, політичного, культурного центру».

У чотирнадцяти розділах генплану, супроводжуваних економічними розрахунками, таблицями, схемами та кольоровими картами, охоплено все багатогранне життя столиці України та перспективи на найближчі 20 років. Це, зокрема, загальна характеристика сучасного стану міста, основні напрями соціально-економічного та територіального розвитку, збереження та охорона історико-культурної спадщини, навколишнього природного середовища, транспорт і вулично-шляхова мережа, перша черга будівництва тощо.

Київрада також вирішила на основі положень Генерального плану міста Києва розробити та подати на розгляд Верховної Ради України відповідні матеріали щодо створення в системі адміністративно-територіального поділу України нової адміністративно-територіальної одиниці, з особливим правовим статусом — Київського столичного округу.

«Гідроперлина» нарощує м'язи І собі, і суміжникам

Якщо в Добровеличківці Кіровоградської області знаходиться географічний центр України, то у самому Кіровограді — центр з виробництва м'язової сили для сільськогосподарських машин, дорожньої та комунальної техніки. Про що йдеться?

Про завод «Гідросила», який за задумами стратегів планової радянської соціалістичної економіки виробляв і постачав гідравлічні силові агрегати для велетів сільгоспмашинобудівної індустрії Союзу — «Ростсільмашу», Алтайського дизельного, Красноярського комбайнового, «Гомсільмашу», БелАЗу, Мінського тракторного, ХТЗ, Херсонського комбайнового... Перелік велетів конвеєрного виробництва можна продовжувати і продовжувати. Водночас виробництво гідравліки на первинний ринок свідчило й про високу якість продукції кіровоградських «гідросилівців». 13 відсотків ринку гідравлічних силових агрегатів Союзу було кіровоградських.

Юрій ТИТОВ.

Штиль після зеніту

А далі на них, як і на всіх, звалилися перебудова, закономірний розпад Союзу, втрата планових економічних зв'язків, ринкова стихія. Більшість велетів, на які працювала «Гідросила», або взагалі зупинилися, або ледь-ледь жевріла на ентузіазмі окремих керівників. Щоб не бути голослівним, наведу сумну статистику: в 1998 році порівняно з 1991-м, коли підприємство було в зеніті слави, обсяги виробництва впали до 15,8 %, а чисельність працюючих — з шести тисяч до двох. Сімдесят відсотків продукції йшло на бартер. Продукція «Гідросили» почала конкурувати із заводськими виробами, які продавали спритні ділки, придбаваючи їх у кіровоградців за бартером. Ось такі «grimаси ринку». Відставання з виплат зарплат досягло 3—4 місяців. Але треба віддати належне тодішньому генеральному директору Г. Бутреєву і його однодумцям, які все-таки втримали завод на плаву і не дали розтрити унікальну перлину машинобудування.

Паралелізм тільки сприяв

Друге «щасливе» життя вже ВАТ «Гідросила» почалося у 1999 році, коли акціонери підприємства оновили команду менеджерів і завод очолив новий генеральний директор — тридцятивосьмирічний Юрій Титов, виходець з колективу «Гідросилівців».

У центр нової програми поставили не виробництво як таке (воно на «Гідросилі» було на рівні), а насамперед споживача. Треба було змінити стратегію з виробничої на маркетингову. Далі — поліпшити фінансове становище і повністю відмовитись від бартеру.

Насамперед керівники підрозділів і генеральний директор... сіли за парти. Вчилися і виробляли стратегію паралельно. Для цього запросили фахівців із Міжнародного інституту бізнесу. Випуск у «початковій школі» (травень 1999 року) збігся з початком регулярних виплат зарплат, такими само регулярними відрахуваннями до бюджету. І взагалі перший рік господарювання нова команда менеджерів закінчила з прибутком.

Оскільки більш як сімдесят відсотків продукції «гідросилівців» йде на експорт головним чином в Росію і Білорусію, то Титов і команда одразу взялися за створення дистриб'юторської мережі, яка просувала б до споживача їхню продукцію. Робота, яка розпочалася у 1999 році, триває і нині, бо вона непростя. Але така мережа вже є, так само, як і мережа сервісних центрів. Лише у Російській Федерації кіровоградці мають більш як 40 дилерів, чотири дистриб'ютори.

Боронь Боже, якщо у читача створиться враження, що етапи реорганізації на заводі проводили поступово. Скажімо, спочатку сіли за парти, потім, коли вивчилися, взялися за створення сервіс-

но-дистриб'юторської мережі, далі — за оновлення основних фондів. Ні, кіровоградці, не такі багаті на час, щоб розтягувати його у динаміці. Все робилося паралельно.

Скажімо, у 1990 році, працюючи на велетів сільгоспмашинобудування, «Гідросила» випустила 6—7 типів насосів. Цього було досить. Тоді. А нині моду диктує широка номенклатура. З такою кількістю типів насосів на ринок і не потикайся. Ну і що? А от що: сьогодні «Гідросила» виготовляє 44 модифікації насосів. На будь-який смак і для найрізноманітнішої техніки.

До речі, пам'ятаєте, як ще в роки правління Б. Єльцина перед керівництвом російських підприємств, особливо конверсійних,

Основні партнери «Гідросили»

ВАТ «Ростсільмаш», ВАТ «Раскат» (Рибінськ), ВАТ «Алтайдизель», ВАТ «Петербурзький тракторний завод», ВАТ «Алтайський трактор», ВАТ «Красноярський завод комбайнів», ВО «Гомельсьільмаш», ВО «Мінський тракторний завод», МАЗ, БелАЗ, ХТЗ, ВАТ «Херсонські комбайни», НВО «Південний машинобудівний завод» тощо.

було поставлено завдання освоїти випуск комплектувальних виробів, що з часів СРСР поставляли в Росію з інших республік, зокрема України? Там цією програмою зайнялися всерйоз. І все-таки виштовхнути «Гідросилу» з російських ринків не вдалося. Хоча в Росії більш як тридцять виробників гідравліки (а семеро з них становлять серйозну конкуренцію українському підприємству), понад 50 % російського ринку займає продукція кіровоградців.

Мало того, «Гідросила» освоїла нові типи насосів для складання тракторів марок «Фіат», «Форд», «Джон Дір», «Марсей Фергюссон» та інших механізмів. Її продукція надходить у країни СНД, а також Німеччину, Пакистан, Іран, Туреччину, Польщу, Угорщину, Аргентину, Іспанію, Болгарію, Словаччину. Загалом — більш як до 50 країн світу. Ринок країн СНД на 41 відсоток заповнили насоси із Кіровограда. А пам'ятаєте, у 1991 році, коли завод був на вершині успіху, ця частка становила 13%? Ось так.

Цього не сталося б, якби паралельно на заводі серйозно не взялися і за якість продукції. Тут було розроблено і доведено до кожного працівника маніфест підприємства щодо політики в галузі якості, потім «Керівництво з якості». У лютому 2000 року ВАТ «Гідросила» одержало міжнародний сертифікат відповідності системи якості підприємства вимогам міжнародного стандарту ISO 9001, виданий французькою фірмою «Бюро-Веритас». Кілька разів фахівці фір-

ми проводили на «Гідросилі» наглядні аудита. Система якості на підприємстві діє досконало.

Ціна і якість — внутрішні проблеми

Знову повертаюся до паралелізму. Така вже філософія на заводі. Бо і цього не сталося б, якби кіровоградці паралельно з іншими заходами не взялися за оновлення основних фондів, які останні десять років взагалі не мінялися. Зношеність — 83 відсотки. Уявляєте? Як можна на такому обладнанні працювати? Як можна конкурувати на ринку?

Спочатку придбали кілька верстатів з ЧПУ. Але кардинально розв'язати проблему і якості, і швидкості, і гнучкої переналадки виробництва не вдалося. Тож менеджери підприємства поклали око на обробні центри швейцарської фірми «Мікрон». Нині вже два ОЦ діють на заводі. Одна така «машина» замінює виробничу лінію з дев'яти верстатів масового виробництва.

Два старі верстати, термін експлуатації яких закінчився, підготували до ремонту на фірмі «Кикинда» в Югославії. Новий такий верстат коштує близько 170 тисяч доларів, а капітальний ремонт двох обійдеться у 120. Фахівці інноваційної служби вийшли на вітчизняний завод у Лубнах, який за підтримки «Гідросили» береться за виготовлення чотирьох шліфувальних верстатів. Ще дешевше. Вигідно і кіровоградцям, і лубенцям матимуть роботу мінімум на п'ять років, бо «гідросилівці» згодом планують замовити ще вісім верстатів.

Ще до придбання ОЦ «гідросилівці» ліквідували вузьке місце у ливарному цеху, придбавши три нові німецькі печі, і розділили процес виплавлення і розливу.

Аксіома: ринкове середовище динамічне, воно постійно змінюється. Сталими залишаються лише головні показники — ціна і якість. Хто запропонує прийнятну ціну, тим більше за продукцію вищої якості, той і виграє. Це — стратегія «Гідросили», яка доведена до кожного працюючого. Сказане вище, наведені приклади лише засвідчують філософію ВАТ «Гідросила».

Що і хто стримує динамічний розвиток підприємства, яке поновому взяло старт у 1999 році? Хоч як дивно, але власна держава. На цьому хотілося б зупинитися детальніше.

А кіт ковбаску уминає...

Здавалося б: завоювавши безмежний ринок сусідньої Росії і 50 країн світу, лише встигай отримувати блага. Аж ні. У другому півріччі 2001 року обсяг товарного виробництва пригальмувався. Порівняно з першим він становив 76,5%. Чому? Бо з обігу вилучено на сьогодні вже більш як 7 мільйонів гривень. За такі кошти можна придбати ще шість обробних центрів, як це й планували на «Гідросилі». Невже вкрали? Ні, держава просто не відшкодувала податок на додану вартість (ПДВ), хоча згідно із законом мала це зробити. Ну й що, що є рішення арбітражних судів? Ну й що, що страждає фінансовий стан кіровоградської «гідроперлини», не виконуються інвестиційні програми? А все це веде до падіння обсягів виробництва, скорочення фонду оплати праці, зниження відрахувань до Пенсійного фонду, місцевого бюджету. Держава сама ставить підніжку і затискує тих, хто працює на експорт. Кому це вигідно? Аж ніяк

не простому роботязі із механоскладального цеху, права якого гарантовані Конституцією держави.

Це, звичайно, патетика, але те, що держава «зажала» суму середньомісячного випуску товарної продукції заводу — факт.

А взяти валютне законодавство. Маються на увазі терміни повернення валюти за експортну продукцію. Хто встигне за 90 днів провести оборотку? А пеня нараховується справно. До речі, в Росії цей термін — 180 днів. Значно реальніший.

Справедливі нарікання викликає і обов'язковий 50-відсотковий продаж валюти державі. Точніше, не сам факт продажу,

а бюрократична тяганина, яка з цим пов'язана.

12 березня в «Голосі України» було опубліковано статтю Володимира Волинського «Де гроші, Зін?», у якій йшлося про стан справ на «Гідросилі». Автор за основу своєї публікації взяв дані «компетентних джерел», але завод не відвідував. Керівництво підприємства звернулося до газети з проханням відрядити до Кіровограда спеціального кореспондента, який, попрацювавши в колективі, поспілкувавшись з керівництвом і робітниками «Гідросили», зробив би свої висновки. Саме робота безпосередньо у колективі машинобудівників і лягла в основу цієї кореспонденції.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Думки з приводу

Леонід МАЛИНОВСЬКИЙ, начальник цеху № 4:

— Коли наш цех по півроку простоював, ми вірили, що завод відродиться. Знаходили роботу на базарі, але чекали, коли звична мелодія верстатів покличе нас до справжнього діла.

Олександр ХАРЧЕНКО, наладчик верстатів з ЧПУ:

— Я людина віруюча і для мене гроші не головне в житті. Роботою дорожу. У захопленні від організації системи контролю за якістю продукції. Хоча обладнання у нас здебільшого стареньке, а якість зростає.

Олександр КУЛІШ, бригадир:

— Для мене над усе почуття ліктя, колектив. Саме це є у нас на «Гідросилі».

Павло ШТУТМАН, голова спостережної ради ВАТ «Гідросила»:

— «Гідросила» пройшла тернистий шлях втрати економічних зв'язків і традиційних ринків збуту, падіння виробництва, поступового його нарощування і входження в оновлений ринковий простір. Усе це відбувалося досить непросто і болісно. Однак «Гідросила» зуміла не тільки звестися на ноги, а й набути як виробник нового, сучаснішого вигляду. Як на мене, цього вдалося досягти тому, що керівництво заводу, менеджмент пройнялися новим мисленням і розумінням, що старими методами в нинішніх умовах з кризи не вийти.

Микола ЛАВРЕНКО, перший заступник голови Кіровоградської облдержадміністрації:

— Це — наша гордість і надія. Тут працює команда професіоналів. Вони служать за еталон управління в області. Головний їх біль — відшкодування податку на додану вартість. Відтак за кошти, вилучені з обігу, підприємство має незаплановні витрати за банківські кредити.

Сторінку підготував Леонід БРОВЧЕНКО.

Подвиг — не стати жебраком

Ринок праці

Доповідач наводив начебто справні цифри, та вони чомусь не радували слухачів. Мало того, багато з них почувалися незручно.

Це було у Славутічч, де Київський обласний центр зайнятості підбирав підсумки роботи за минулий рік. Які ж цифри наводив директор центру Василь Якобінчук?

Менше, але краще

Передусім — 109 тисяч. Саме стільки мешканців області перебувало торік на обліку в обласній державній службі зайнятості. А це не мало не багато — на 3 тисячі менше, ніж позаторік. Цікаво: таке зменшення, а в даному разі — позитивний показник, надзвичайно важливе ось чому. Якщо у 1996—1998 роках кількість незайнятих трудовою діяльністю в області збільшувалася щороку наполовину, у 1999 році — у 1,2 разу, то у 2001 році почалося зменшення кількості зареєстрованих безробітних.

Зрозуміло, ці усереднені цифри не відбивають однаковий стан у всіх підрозділах обласної служби. Проте таке зменшення кількості незайнятих громадян, зареєстрованих службою зайнятості, було помітне тільки у 10 з усіх 28 базових центрів зайнятості. У більшості з них навпаки — йшов протилежний процес.

Називав Василь Іванович ще кілька відрадних цифр. Приміром, торік в області уповільнилися темпи вивільнення працівників з підприємств, установ та організацій. Так, очікувалося вивільнити майже 15 тисяч, фактично втратили роботу 7,9 тис. осіб. А це на 600 осіб менше, ніж у попередньому році. Пояснення цього явища — помітна стабілізація роботи провідних промислових підприємств, введення в дію нових виробничих потужностей. І як наслідок — зростання обсягів виробництва у 2001 році на 10,4 відсотка порівняно з 2000-м. І це вже без ЧАЕС, обсяг виробництва якої становив майже 25 відсотків.

А який був найголовніший показник обласної служби зайнятості — працевлаштування? Упродовж минулого року вона допомогла знайти роботу кожному четвертому з тих, хто перебував на обліку. Загалом — це більш як 25 тисяч осіб. Зріс загальний рівень працевлаштування порівняно з попереднім роком на 3,5 відсотка і взагалі сягнув понад 23 відсотки. Це у середньому. А в деяких районах, приміром, Фастівському, Вишгородському, містах Ірпін та Славутічч він досяг 40—45 відсотків.

Піввісотка в разі безробіття

В області, як і всюди в Україні, торік використовували нову форму роботи з роботодавцями — працевлаштування на додаткові робочі місця, створені роботодавцями за рахунок надання їм дотацій. Таку можливість надав Закон України «Про державне соціальне страхування на випадок безробіття», який набрав чинності з 1 січня 2001 року. Адже тепер із заробітної плати кожного працюючого утримується 0,5, а із загального фонду заробітної пла-

ти підприємств, установ — 2,1 відсотка (недавно — 2,5). Кошти перераховуються до загальнодержавного фонду соціального страхування у разі безробіття.

Але, на думку Василя Якобінчука, не всі центри почали цю роботу активно. Так, завдання цього спеціального фонду зі створення додаткових робочих місць виконали лише чотири центри. Решта лише освоює цей напрям діяльності. А він, між іншим, потребує нових взаємовідносин з підприємствами і підприємцями. Потрібні, зокрема, нові ефективні важелі реалізації чинного законодавства з цих питань.

Василь Іванович звинувачував декотрих керівників міськрайцентрів у пасивності, нерозумінні ними нових напрямів діяльності служб зайнятості або невмінні їх реалізовувати. Але мені хочеться стати на їх захист.

І ось чому. Можна і слід казати про ставлення роботодавців до розв'язання проблеми працевлаштування безробітних. Адже на 1 січня нинішнього року відомості про потребу в працівниках подали лише близько 33 відсотків зареєстрованих в області підприємств, установ та організацій. Решту, виходить, не дуже турбують незайняті люди. Головна причина цього — звісно, власні економічні умови роботодавців. Адже взяти безробітного на роботу — це півсправи. Потрібно ще забезпечити йому хоча б мінімальну заробітну плату. Бо на захисті працюючих закон, яким з 1 січня нинішнього року мінімальну заробітну плату встановлено в сумі 140 гривень.

Утім, директор обласного центру небажання роботодавців якомога більше працевлаштовувати незайнятих пояснював ставленням їх до служби зайнятості, її ще недостатній авторитет. Та чи весільна ця служба? Чи спроможна розв'язувати проблеми працевлаштування кардинально?

Приміром, який вона має вплив на 12 з половиною тисяч з усіх 33210 зареєстрованих в області платників внесків до фонду безробітних, які торік не перерахували до нього кошти? Жодного. А кошти службі ой як потрібні! Фінансування її минулого року перевищило, однак, зібрані суми більш як на 2 тисячі гривень. Загальнодержавний фонд соціального страхування на випадок безробіття додав — у борг.

Отже, один з напрямів роботи служб зайнятості — вплив на роботодавців — залишається слабким місцем. Адже нині ці стосунки зводяться лише до взаємного інформування, переконань, вмовлянь. І все.

Проте представникам міськрайцентрів служб зайнятості все одно перепало на горіхи від директора обласного центру і його заступників не тільки за те, що роботодавці ще не дуже шанують її. Ще й за те, що не всі запровадили Єдину технологію обслуговування незайнятого населення. А вона, та технологія, підвищує якість обслуговування, збільшує пропускну можливість центрів зайнятості. Та не всі приміщення центрів відповідають вимогам нової технології. На обладнання, ремонт, закупівлю комп'ютерної техніки та відповідного програмного забезпечення не вистачає коштів.

Американський департамент не дійде до кожного центру

Нараду, між іншим, проводили не випадково у Славутічч. На сьогодні діючий тут центр зайнятості — очевидний зразок. І не лише, мабуть, в області. Але всі в обласній службі знають: обладнаний він за допомогою Департаменту праці США та Міністерства праці і соціальної політики України згідно з міжнародним проектом «Партнер».

Звісно, ніколи не дійде до всіх міськрайцентрів «Партнер» і тим паче Департамент праці США, а зміцнювати базу служб зайнятості треба. Як і вдосконалювати їхню роботу.

Та, здавалося, зовсім жорстокими були керівники обласного центру зайнятості, коли закидали своїм підлеглим, приміром, про недостатню увагу до важливої справи надання роботодавцям дотачі на створення додаткових робочих місць. Висновок — погано працює центр.

Відверто кажучи, трохи навіть шкода було критикованих. З другого боку, подобалась вимогливість до міськрайцентрів, адже треба міняти ставлення їх працівників до виконання своїх обов'язків. А вони погоджувалися. Хоча розуміли: отриманих можливостей фінансового зацікавлення роботодавців у створенні ними додаткових робочих місць мало. Вони залишаються «вмовляльниками» роботодавців. Й чимало іншого їм ще не під силу.

В Україні є лідери. А Київська обласна служба зайнятості посідає лише 20-те місце за показниками минулого року. Тож життя змушує її вдосконалювати свою роботу. Безробіття — породження жорстоких і жорстких ринкових відносин — змушує людей думати про себе, не сподіваючись на державу. І не лише думати, а й діяти.

Не стати нині жебраком — подвиг. Про це надто проникливо нагадав у своєму привітанні учасникам наради міський голова Славутічч Володимир Удовиченко. Бо кому, як не йому, це дуже добре відомо. Адже працевлаштуванням, як і всім, що робиться в місті, він переймається особисто.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

Київська область.

На знімку Олега ШЕСТАКА: у залах Славутіцького міського центру зайнятості.

Вибори-2002

ЦВК просить не тиснути

(Початок на 1-й стор.).

«Яблуко», «Реформи і порядок», Соціалістична партія та інші продовжили відкликати своїх представників із складу окружних виборчих комісій. Михайло Рябець висловив занепокоєння, що деякі члени окружкових, порушуючи елементарні норми порядності, приймають рішення, що суперечать законам. І закликав керівників органів влади, місцевого самоврядування, окружних виборчих комісій вжити невідкладних заходів для забезпечення нормальних умов роботи окружних дільничних комісій.

ЦВК скасувала рішення окружної виборчої комісії №99 про зняття з реєстрації кандидата у народні депутати від блоку Юлії Тимошенко Валерія Кальченка і зобов'язала окружком повторно розглянути його декларацію. Нещодавно окружна і міська виборчі комісії в один день зняли Кальченка з виборів до парламенту і з виборів голови Кіровограда через начебто подану недостовірну інформацію про майно та доходи на підставі заяви А. Гуменного, а також рішення Апеляційного суду Кіровоградської області. Зокрема, у заяві Гуменного йдеться про те, що Кальченко має автомобіль «Москвич», який не задекларував. За словами самого кандидата, у нього достатньо доказів, що він не є власником автомобіля. І додав, що з боку податківців після перевірок не було нарікань.

Через порушення терміну оскарження члени Центровиборчкому не задовольнили скарги А. Карауша, І. Плачкова, О. Брусова та І. Кюссе. Зокрема, А. Карауш вимагав скасувати постанову окружної виборчої комісії одномандатного виборчого округу №114 про зняття з реєстрації кандидата у народні депутати Віктора Маніфата. В інших скаргах йшлося про порушення окружкою виборчою комісією одномандатного виборчого округу №141 закону про вибори народних депутатів України.

Голова ЦВК Михайло Рябець просив представників політичних партій не тиснути на ЦВК та «не давати завдання» і наголосив, що його комісія вирішує не всі питання, пов'язані з виборами. Зокрема, Центровиборчком не може скасувати рішення деяких керівників установ чи закладів про оголошення 31 березня робочим днем. Рябець одразу уточнив, що у нього немає підстав спілкуватися з прем'єром з цього приводу.

На своєму засіданні ЦВК також зареєструвала 153 уповноважені особи виборчого блоку політичних партій «ЗУБ» в одномандатних виборчих округах, повідомляє наш спеціальний кореспондент **Наталія ЯРЕМЕНКО**.

Декларація про майно та доходи

народного депутата України Шевченка Віталія Федоровича та членів його сім'ї, одержані у 2001 році (витяг)

Загальна сума сукупного доходу — 31 324,40 грн., у тому числі: заробітна плата — 28 354,40 грн. Нерухоме майно, що перебуває в приватній власності членів сім'ї: житло загальною площею 45,75 кв. м. Вклади в банках, цінні папери та інші активи: акції номінальною вартістю 642 грн. Доходів, одержаних за межами України, та транспортних засобів немає.

Декларація про майно та доходи

Відповідно до Закону України «Про статус народного депутата України» інформую, що мої доходи у 2001 році становили 102406 грн. 62 коп. З отриманих доходів сплачено податок в сумі 32039 грн. 66 коп.

Народний депутат України
Віктор ПИНЗЕНИК.

Енергозабезпечення: стає і вигідне

З ініціативи парламентського Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки Верховна Рада України третього скликання прийняла 35 законів та 30 постанов, які забезпечили надійне функціонування паливно-енергетичного комплексу держави. Серед них — Гірничий закон України, закони «Про нафту і газ», «Про дозвілну діяльність у сфері використання ядерної енергії», «Про фізичний захист ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання», «Про цивільну відповідальність за ядерну шкоду та її фінансове забезпечення», «Про загальні засади подальшої експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення зруйнованого четвертого енергоблока цієї АЕС на екологічно безпечну систему», «Про альтернативні види рідкого та газового палива».

Загалом, як повідомляє інформуправління ВР, комітет розглянув на своїх засіданнях більш як 160 питань. Ратифіковано низку міжнародних угод, які дозволять впорядкувати проблеми постачання природного газу в Україну на довгий термін і закріпити досягнуті домовленості, що гарантують стає енергозабезпечення держави та спрямовані на встановлення взаємовигідних відносин України із стратегічними партнерами.

Завдяки зусиллям комітету в парламенті відбулися день уряду, присвячений готовності паливно-енергетичного комплексу та житлово-комунального господарства до зими, парламентські та громадські слухання «Енергетична політика України», «Енергетична стратегія України до 2030 року», «Про особливості приватизації об'єктів газотранспортної системи України».

Леонід БУРЯК: «Треба визначитися: чи потрібна нам збірна?..»

Футбол. Минулої середи по всьому світу прокотилася потужна хвиля товариських поєдинків. Зрозуміло, що учасники наступного фінального турніру чемпіонату світу-2002 прагнуть набутти якомога більше ігрової практики. А ті, хто не потрапив на це свято, готуються вже до відбіркового циклу Євро-2004.

І перший сюрприз піднесли господарі майбутнього європейського фіналу — португальці, які вдома прогнали скромним фінам — 1:4. До несподіваних можна віднести й такі результати: Естонія—Росія. 2:1. Польща—Японія. 0:2. Франція—Шотландія. 5:0. Англія—Італія. 1:2. Ліхтенштейн—Північна Ірландія. 0:0. До речі, остання команда — суперник нашої у відбіркового євроциклі. Ще два суперники українців зіграли так: Греція—Бельгія. 3:2, а іспанці поступилися в гостях Нідерландам — 0:1. Грузія—ПАР. 4:0 (з грузинами у нас черговий товариський матч удома 17 квітня). Саудівська Аравія—Уругвай. 3:2. Албанія—Азербайджан. 1:0. Боснія—Македонія. 4:4. Молдова—Угорщина. 0:2. Хорватія—Словенія. 0:0. Аргентина—Камерун. 2:2. Швеція—Швейцарія. 1:1. Туніс—Норвегія. 0:0. Люксембург—Латвія. 0:3. Уельс—Чехія. 0:0. Ірландія—Данія. 3:0. Австрія—Словаччина. 2:0. Німеччина—США. 4:2. Сенегал—Болівія. 2:1. Бразилія—Югославія. 1:0. Еквадор—Болгарія. 0:0.

Румунія—Україна. 4:1. Мунтяну, 12, Панку, 16, 30, Ганя, 36 — Шищенко, 48.

Румунія: Лобонт (Стеля, 46), Контра, Радой (Гіоне, 79), Філіпеску (Сова, 66), Чіву (Рат, 46), Попеску, Кодря (Стойка, 78), Мунтяну, Ганя, Муту (Нікулеску, 66), Панку (Чернат, 46).

Україна: Рева (Левицький, 46), Парфенов, Задорожний,

Головко, Ващук, Шищенко, Зубов (Кормильцев, 46), Воронін (Мелашенко, 53), Ребров (Онищенко, 63), Гусін (Максимов, 46), Попов (Тимошук, 46).

Попереджено Вороніна, 37. Арбітр — Георгіос Дурос (Греція).

27 березня. Констанца. Стадіон «Георге Хаджі». Плюс 3 градуси. 10 000 глядачів.

Румунське чорноморське узбережжя, що майже на одній широті з Батумі, зустріло нас... температурою мінус один і мокрим снігом. Ще в аеропорту представник румунської федерації попередив, що з неба ллє упродовж останнього тижня, і поле стадіону розкисло.

Звичайно, і цей факт вплинув на результат. Але було ще багато вагоміших чинників, які призвели до невдач у першому таймі. По-перше, не було травмованих Шевченка, Лужного, Вороб'я і Скрипника. Гадаю, їх присутність певною мірою зміцнила б наші лави.

На жаль, ПФЛ не пішла на компроміс і не змістила на день 15-й тур національного чемпіонату, позбавивши «збірників» можливості відновити сили. Фізіологіі байдужі жодні протистояння.

Міг би і не пропускати перші три м'ячі з чотирьох Рева. А от у його колеги Левицького, який з'явився на полі після перерви, роботи практично не було. Бо значно краще й організованіше діяла українська збірна. Вона об'єктивно мала помітну перевагу і, зрештою, виграла другий тайм.

— За добу, яка розділяла тур чемпіонату і поєдинок з румунами, — сказав головний тренер української команди Леонід Буряк, — відновити сили і добре підготуватися неможливо. Вести суперечку з таким солідним і визнаним у світі суперником було вкрай важко. Гадаю, це неподобство, коли клубні інтереси ставлять вище за інтереси національної збірної. Тому шкода хлопців, до яких не можна висувати претензій. Навпаки, їм варто подякувати за мужність. Треба розставити всі крапки над «і» і визначитися: чи потрібна нам збірна? Можливо, варто розіграти перше місце в домашньому чемпіонаті і край... Утім, і цей матч дав чимало позитивної інформації. Добре зарекомендували себе Кормильцев і Максимов. Останньому треба негайно підшукати якийсь солідний клуб. Незабаром визначимось з вузким колом кандидатів (буде гравців із двадцять) і розпочнемо конкретну й планомірну підготовку до відбіркового євроциклу.

Висловилися також окремі учасники матчу.

Дмитро Парфенов: — Ми не заслужили такої поразки. Не думаю, що ми грали так жакливо. Ця невдача не зіпсує добру атмосферу в нашому колективі. В нас усе ще буде гаразд.

Сергій Ребров: — Гадаю, що такого результату ми не заслужили. Прикрі помилки звели нанівець наші зусилля. Вважаю, другу половину зустрічі ми зіграли досить успішно, мали перевагу, могли забити більше. Після перших 36 хвилин, коли пропустили чотири м'ячі, було вже важко налаштуватися на боротьбу на межі можливого. Адже це був товариський матч. Повірте, що в офіційному була б зовсім інша віддача...

Того дня в місті Медгидія наша молодіжна команда поступилася румунським одноліткам — 0:4. Хоча на результат вплинуло необ'єктивне суддівство болгарина Камена Алексієва і мокре без дренажу поле. Але заради справедливості скажу, що наші футболісти діяли вкрай невдало. На жаль, більшість із них берегла ноги...

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.
Констанца—Київ.

Оголошення

Шановні акціонери

АКБ «Південкомбанк» (код ЄДРПОУ 19358767) повідомляє про проведення чергових загальних зборів акціонерів, які відбудуться 13.05.02 року за адресою м. Київ, вул. Празька, 5. Початок реєстрації о 12.00, закінчення реєстрації о 12.45. Початок зборів о 13.00.

Порядок денний:

1. Затвердження звіту Правління по результатах роботи за 2001 рік.
2. Затвердження звіту ревізійної комісії по результатах роботи за 2001 рік.
3. Розподіл прибутку банку за 2000 — 2001 рік.
4. Затвердження результатів підписки на акції АКБ «Південкомбанк» четвертої емісії.
5. Затвердження змін до статуту.

Додаткова інформація:

Випуск акцій АКБ «Південкомбанк» четвертої емісії мотивований необхідністю капіталізації банку згідно з програмою фінансового оздоровлення.

Мінімальна кількість акцій, що емітується — 1 250 000 шт. Акції прості іменні. Номінальна вартість кожної акції — 10 грн. Форма випуску — бездокументарна. Підписка на акції буде проводитись з 22.04.02 р. по 10.05.02 р. Акціонери АКБ «Південкомбанк» мають переважне право на придбання акцій четвертої емісії. Вони повинні реалізувати це право до 06.05.02 р. У зв'язку з додатковим випуском акцій всі права акціонерів є незмінними. Збитків акціонерів, що пов'язані з додатковим випуском акцій не передбачається.

Проект змін до статуту АКБ «Південкомбанк», що пов'язаний із зміною статутного фонду:

Абзац перший статті 4.3. викласти в наступній редакції: Статутний капітал банку становить 24648910 гривень і сформований за рахунок власних коштів акціонерів, одержаних від реалізації 5000 штук акцій іменних привілейованих (що становить 0,2028% від розміру статутного капіталу) та 2459891 штуки акцій іменних простих (що становить 99,7972% від розміру статутного капіталу) номінальною вартістю 10 (десять) гривень.

Акціонери АКБ «Південкомбанк» можуть ознайомитись з документами, пов'язаними з порядком денним позачергових загальних зборів акціонерів АКБ «Південкомбанк» за адресою АКБ «Південкомбанк» — м. Дніпропетровськ, вул. Рогальова, 12, тел. (056) 770-21-89.

Правління АКБ «Південкомбанк».

Хозяйственный суд Днепропетровской области (49060, м. Днепропетровск, ул. Куйбышева, 1а) решением по делу № Б 15/57/00, признал банкротом К. П. «Стройматериалы» код ОКПО 13424351 и открыл ликвидационную процедуру. Претензии кредиторам рассматриваются (49044, г. Днепропетровск, а/я 2725).

Іноваційно-промислова компанія «Віадук» повідомляє про реорганізацію в Закрите акціонерне товариство «Центр Інтелектуальних Технологій АПК» і являється приємником її прав та обов'язків. Юридична адреса Закритого акціонерного товариства «Центр Інтелектуальних Технологій АПК»: 03040, м. Київ, проспект 40-річчя Жовтня, 96.

Господарський суд Черкаської області порушив справу № 08/1254 про банкрутство ТОВ «Сушківка». Письмові претензії кредиторів направляються в місячний термін до господарського суду.

Господарський суд Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) порушив справу про банкрутство № 18/241 Б ТОВ «ВУГІЛЛЯ-СЕРВІС», ЗКПО 30075012, 83059, м. Донецьк, пр. Ілліча, 111, розрахунковий рахунок 26006186563001 у Донецькому філіалі КБ ДРУ «Приватбанк», МФО 335496. Розпорядник майна Неботова М. М. ліцензія № 047577. Введений мораторій на задоволення вимог кредиторів з 18.01.02 р.

Господарський суд Київської області (01033, м. Київ, вул. Жиланська, 58-б) порушив справу № 26/116-02 про банкрутство акціонерного товариства відкритого типу «Прометей», код ЄДРПОУ 14314498, адреса: 08300, м. Бориспіль, вул. Шевченка, 100, п/р 26005318 в АПББ «Аваль» в м. Бориспіль. Розпорядником майна призначено Жеронкіна Дмитра Леонідовича, ліцензія МЕУ № 481 від 13.03.01 р. Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

14 травня 2002 року о 12 годині в приміщенні актового залу товариства, відбудуться загальні збори акціонерів ВАТ «Дніпропетровськриба»

(код ЄДРПОУ 30838017) за адресою: м. Дніпропетровськ, вул. Автотаркова, 7. Реєстрація акціонерів — з 10.00 до 11.30 за місцем проведення зборів.

Порядок денний:

1. Вибори наглядацької ради товариства.
2. Вибори правління та голови правління товариства.
3. Вибори ревізійної комісії.
4. Затвердження реєстратора ВАТ «Дніпропетровськриба».
5. Вхід в інші господарчі товариства, збільшення частки в інших господарчих товариствах.
6. Основні напрями розвитку підприємства на 2-е півріччя 2002 року. При собі необхідно мати документ, який засвідчує особу.

Довідки за телефоном: 8 (0562) 28-20-42.

ЗАТ Кам'янець-Подільський «Хлібокомбінат»

повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться 24 травня 2002 р. о 15 годині за адресою: м. Кам'янець-Подільський, вул. І. Крип'якевича, 3. Реєстрація акціонерів та їх представників для участі у зборах розпочнеться о 10 годині 24 травня 2002 року.

Порядок денний:

1. Звіт правління про результати фінансово-господарської діяльності товариства за 2001 рік.
 2. Звіт ревізійної комісії.
 3. Звіт спостережної ради.
 4. Питання про розподіл прибутку.
 5. Різне.
- Для участі у зборах акціонерам необхідно мати паспорт та документ, що підтверджує повноваження представника акціонера, оформлений відповідно до чинного законодавства.

Постановою господарського суду м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44В) від 28.02.2002 р. по справі № 10/469 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру ТОВ «Агентське торгово-транспортне підприємство «АТТП» (м. Київ, пр-т Оболонський, 32, код ЄДРПОУ 22936067, п/р № 26003301325122 в Славутиському відділенні Промінвестбанку України, МФО 321154). Ліквідатором банкрута призначено арбітражного керуючого Пальшина О. Ю.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення за адресою ліквідатора (01030, м. Київ-30, а/с 254, т. (044) 539-08-92) та за адресою господарського суду м. Києва.

Державна податкова інспекція у м. Торезі (86600, м. Торез, вул. Миколаєва, 40) повідомляє, що господарським судом Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) порушена справа про банкрутство № 33/65 Б від 18.02.2002 р. закритого акціонерного товариства «Міськвітло» (86600, м. Торез, Донецької області, б. Ілліча, 7-а; код ЄДРПОУ 23025729, п/р 26000301460163 у відділенні Промінвестбанк України у м. Торез, МФО 334282).

Дата введення мораторію на задоволення вимог кредиторів — 18.02.2002 р. Розпорядник майна — арбітражний керуючий Дубіч Олексій Миколайович, ліцензія № 163.

Хозяйственным судом Днепропетровской области (49600, г. Днепропетровск, ул. Куйбышева, 1а, тел. 47-88-63) вынесены постановления о признании банкротами и открытие ликвидационной процедуры по следующим предприятиям, ликвидатором которых назначен арбитражный управляющий Чикильдин Александр Николаевич, лицензия АА № 249794; 49008, г. Днепропетровськ, пер. Токарный, 55, тел/факс (0562) 426843:

1. Коллективное Днепропетровское сервисное предприятие противопожарной автоматики и охранный сигнализации «ППА Сервис», Днепропетровск, 49051 (ОКПО 00228559).
2. Постановление от 27.12. 2001 г., дело № Б24/183/01.
3. Предприятие с иностранными инвестициями «Накоста», 49070, г. Днепропетровск, ул. Курсанская, 21 (ОКПО 21871650).
4. Постановление от 14.11.2001 г., дело № Б 24/168/01.

Москва: готовність номер один

Уже кілька тижнів у самому центрі Москви працює виборча дільниця №62 з виборів народних депутатів України. Розмістилась вона в готелі посольства нашої країни в Росії. Тут можна ознайомитися із Законом України про вибори народних депутатів, з передвиборними програмами політичних блоків та партій, які змагаються за місця у Верховній Раді.

«Ми вже готові до виборів, — каже голова виборчої комісії Полікарп Ткач. — Списки виборців складено, всім їм розіслано запрошення на участь у голосуванні. Даємо потрібні консультації всім, хто бажає. Тепер намагаємося уточнити, скільки українців, котрі перебувають у відрядженні в Москві, 31 березня прийде голосувати на нашу виборчу дільницю. Мене непокоїть одне — чи вистачить додаткових бюлетенів для тих, кого ми змушені будемо вносити до списку для голосування у день виборів?»

Нині у списках виборців у виборчій дільниці №62 зазначено 297 громадян України, які працюють у Москві.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

Москва.

Навколо виборів

Світ про Україну

«Президент України Леонід Кучма засудив закордонні «втручання» у хід передвиборної парламентської кампанії у країні, — пише лондонська «Таймс». — Пан Кучма критикує резолюцію Конгресу США, яка закликає до вільних та чесних виборів в Україні. Він наполягає, що вибори проводимуться демократично. Однак критики зауважують, що опозицію утискують проурядові сили, підтримувані Кремлем. Юлія Тимошенко, колишній віце-прем'єр-міністр та опонент Президента, нещодавно звернулася до ОБСЄ і правозахисних організацій, звинувачуючи пропрезидентські сили в утискуванні опозиції. Пан Кучма боїться сильного представництва опозиції в майбутньому парламенті, оскільки вона намагатиметься зменшити його владу і навіть зможе розпочати процес імпічменту. Водночас пані Тимошенко заявила минулого тижня, що імпічмент президента стане пріоритетом для нового парламенту».

Тему парламентських виборів в Україні продовжує «Німецька хвиля»: «Значна частина українських

громадян може залишитись на цих виборах без права голосу. Дільничні комісії на підставі Закону про вибори відмовляються включати до виборчих списків людей без прописки або прописаних в іншій місцевості, хоча обов'язковий характер прописки вже скасовано. Теоретично люди, які тимчасово перебувають за межами місця, де вони прописані, можуть з'їздити туди і взяти відкріпне посвідчення. Але інколи це сотні кілометрів. Представники Центрвиборчкому пропонують новий рецепт: якщо хтось у день виборів опинився за кодоном, йому радять довести своє право голосу речовими або іншими доказами. Однак на місцях про такий лібералізм ЦВК навіть не чули і практикують метод відкріпних талонів. Голова однієї з київських дільничних комісій Тетяна Сом каже, що без них проголосувати людині з іншого населеного пункту не дозволять. У такому випадку ЦВК пропонує захищати своє право голосу в суді. Та в ЖЕКах твердять, що судові ухвали для них не указ і, якщо немає прописки, внесуть людину до списку виборців лише на підставі договору про оренду житла».

Підготувала Тетяна ПАСОВА.

Доки ЛАД засідає, палестинці діють

У Бейруті завершився саміт Ліги арабських держав (ЛАД). Політологи вважають його провальним: половина лідерів арабських країн не приїхала на зустріч, та й її головної мети — пошук мирного розв'язання палестино-ізраїльського конфлікту — навряд чи можна вважати за досягнуте. А надто зважаючи на події, які відбулися у дні саміту в Ізраїлі. Втім, попри жорстке дипломатичне протистояння і «грюкання дверима» через те, що телемсіть з Ясіром Арафатом, котрий перебуває в Рамаллі, не відбудеться, делегати від 52 країн вирішили підтримати мирну ініціативу Саудівської Аравії.

Тим часом черговий вибух в ізраїльському місті Нетанья забрав життя 19 осіб: палестинець-самогубець привів у дію вибуховий пристрій у вестибюлі готелю в центрі міста. Цей теракт, безперечно, загальмує, якщо не сказати зруйнує, всі плани мирного врегулювання. Йдеться навіть не про «саудівський план», який, до речі, не приймає ізраїльська сторона. Подейкують, що посередницька місія емісара США на Близькому Сході Ентоні Зінні «вичерпала себе». Протягом десяти днів Тель-Авів не відповідав силою на теракти, але навряд чи утримається цього разу. Коли верстався номер, надійшли повідомлення про стягування ізраїльських танків до Рамалли і прохання до іноземців залишити місто.

Яна СТАДІЛЬНА.

Режим жорсткої економії

А як у них?

У Білорусі почалося жорстке скорочення бюджетних витрат на соціальну сферу, культуру та охорону здоров'я. Урядовці високого рівня говорять про те, що це — нормальна практика. Однак навіть представники уряду в неофіційних розмовах відмічають, що це — результат торішньої президентської кампанії Лукашенка, коли керівництво країни, не маючи достатньо ресурсів, довело середню зарплату до суми, еквівалентної 100 долларам. Результатом стало те, що в поточному році коштів на освіту, охорону здоров'я і культуру не вистачає.

Районні відділи освіти отримали розпорядження з Мінська скоротити кількість шкіл, а також зобов'язати школи знайти спосіб заощадити 10% бюджетних коштів і ще 10% потрібних коштів заробити самостужки. Аналогічна ініціатива стосується дитячих садочків. Тобто фактично йдеться про скорочення витрат на дошкільні заклади й середню освіту на 20%. Тепер у районах Білорусі гарячково міркують, як ото школи й дитячі садочки можуть заробляти гроші. Пропозиції надходять найрізноманітніші. Приміром, щасливі школи — власники бензопилок — мають намір розпочати пиляння дров для населення. В кого нема бензопилки, мають намір заготовляти дрова. Інші навчальні заклади надають свої ідальні для проведення весілля та різних урочистостей, треті — роблять платними комп'ютерні класи і гуртки, четверті збираються щось вирощувати на своїх присадибних ділянках. Деякі школи вирішили нічого не вигадувати і просто збирати гроші з батьків. Журналістів особливо здивувала

ініціатива одного дитячого садочка, який має намір влаштовувати платні костюмовані привітання. Тобто діти, вдягнені у карнавальні костюми, їздитимуть містом з якимись привітаннями. На сьогодні районні відділи освіти Білорусі більше стурбовані потребою скорочення кількості шкіл. Це станеться до початку наступного навчального року і потягне за собою безробіття серед учителів. На думку представників багатьох районних відділів освіти, працевлаштувати педагогів можна буде лише частково.

Крім того, за неофіційними даними, очікують також скорочення викладацького складу вузів. Передбачено, що кількість вузівських викладачів (за винятком хіба що Білоруського державного університету) поменшає також на 20—30%. Скорочують також фонди заробітної плати працівникам культури, частину з яких передбачено переводити на півставки, частину скорочувати. Коштів на оновлення основних фондів уже давно бракує, а вартість комунальних платежів скоротити неможливо.

Хроніка. Факти. Події

Відень

Спостерігачі готові

Організація з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ) направить своїх спостерігачів на парламентські вибори, які відбудуться в Україні 31 березня. Про це повідомив представник секретаріату ОБСЄ у Відні. Місію спостерігачів ОБСЄ очолить віце-президент Парламентської асамблеї ОБСЄ, член британського парламенту Брюс Джордж.

Буенос-Айрес

Падіння зупинено

Центральному банку Аргентини вдалося зупинити обвальне падіння курсу песо відносно долара. До кінця минулого дня песо подорожчав на 16%, повернувшись до рівня 3,05—3,10 песо за долар. Дев'ять з десяти найбільших банків країни торгували валютою за курсом, встановленим Центробанком. Також сприяв стабілізації курсу продаж експортерами валютного виторгу.

Кабул

День жалоби

В Афганістані пройшов день жалоби за жертвами серії значних землетрусів, що сталися в провінції Баглан на півночі країни. Аерознімки свідчать, що в районі стихійного лиха зруйновано близько 90% будинків, багато які з них — дуже сильно. Десятки тисяч людей залишилися без притулку. Автоколонни з продуктами, ковдрами та наметами уже прибули в деякі райони, та багато постраждалих сіл ще не отримали жодної допомоги.

Бейрут

Потрібні гарантії

На саміті Ліги арабських держав у Бейруті Ірак запропонував відновити дружні стосунки з Кувейтом. Представники Багдада заявили, що поважають незалежність Кувейту і що Ірак хотів би налагодити відносини між двома країнами. У свою чергу, міністр інформації Кувейту сказав: пропозиції Іраку — це порожні слова, не підкріплені діями. Він заявив, що підсумкове комюніке зустрічі мусить містити зобов'язання Іраку про ненапад на Кувейт.

Белград

Сербія — за співробітництво

Уряд Сербії ухвалив нову постанову про співробітництво з Гаазьким трибуналом, яка передбачає пряме застосування статуту трибуналу. Переважно це стосується головного питання — видачі обвинувачуваних у воєнних злочинах.

Гавана

Кастро підганяє Картера

Голова Держради та Ради Міністрів Куби Фідель Кастро заявив, що кубинці хочуть, щоб колишній американський президент Джиммі Картер відвідав Острів Свободи. Цю заяву зроблено після того, як Картер оголосив про свій намір відвідати Кубу. Проте для цього колишній президент має отримати дозвіл американського уряду.

Сеул

Відмова від переговорів

Керівництво південнокорейської державної електричної компанії відмовилося вступати у переговори зі службовцями, які страйкують, доки ті не пристануть на схвалений урядом план приватизації підприємства. «Профспілки мають пообіцяти не влаштовувати масових акцій протесту проти здійснення приватизації», — повідомив представник керівництва.

Нью-Йорк

Експерти засвідчили факт забруднення

Експерти Програми ООН з довкілля (ЮНЕП) засвідчили наявність потенційно небезпечного радіоактивного забруднення території Сербії та Чорногорії у місцях застосування силами НАТО боєзарядів зі збідненим ураном. Про це йдеться в опублікованій нещодавно доповіді групи експертів ЮНЕП, котрі обстежили стан шести таких місць і засвідчили, що «п'ять із них широко забруднено».

Норфолк

Домівка, любя домівка!

Американський авіаносець «Теодор Рузвельт», який забезпечував підтримку операції в Афганістані, повернувся в порт приписки — на військово-морську базу в Норфоллі. Корабель здійснив найтриваліше плавання — впродовж 160 днів — за всю історію американського військово-морського флоту.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Винятки з нової етики

Кіно

Незалежно від категорії кінопродукту стандартні фабули лєвової частки стрічок нині обертаються навколо трьох генеральних стовпів: маніяки, шпигуни і монстри.

Шпигуноманія — модна тенденція і «іхнього», і нашого кіно. «Шпигунські ігри» Тоні Скотта з Робертом Редфордом і Бредом Піттом (на знімку) в головних ролях — одна довга відповідь на запитання «Модна чому?». (Прем'єра фільму — у столичних кінотеатрах). Суспільство зруйнувало загальноприйнятну етику. Й обзавелося новоспеченим імморалізмом для виправдання своїх нечеснот. «Фауст» Гете дещо застарілий. А «Джеймси Бонди» з їх вельми релєтивними з точки зору добра і зла стосунками — те, що треба. «Ігри» корисно подивитися як посібник з оволодіння шпигунськими «штучками». Або якщо не вмієш підробляти підпис шефа, нехай він навіть директор ЦРУ. Або якщо, виходячи на пенсію (у ролі пенсіонера Р. Редфорд), наостанок збираєшся — у найширшому пориванні — викликати загін з військової бази і влаштувати міжнародну заварушку. А потім віддати на порятунок свого давнього агента (в ролі молодого шпигунського обдарування Б. Пітт) усі свої заощадження «на старість». Уртований агент, у свою чергу, витягуватиме з в'язниці свою опальну подружку (просто якийсь парад «дон-кіхотства»)...

Не все в цьому світі ще втрачено, коли навіть у модному нині моральному кодексі є винятки для звичайного благородства.

Монстри — тема до болю нудна, і на неї шкода паперу. А стосовно маніяків, то можна було б за звичкою спекулювати психоаналізом. Якби свіжі фільми про «чикатил» не пробуксовували з погляду ходульного фрейдизму.

Серед останніх столичних кінопрем'єр — хвалена «Клятва» з Джеком Ніколсоном у ролі копа, що виходить на пенсію (це в них що, теж тенденція?..). Досвідчений полісмен сзувається з глузду через свою обіянку — знайти різника, що вбиває маленьких дівчаток. Окрім висококласних операторських планів та якісного дубляжу, нема за що зацепитися. А така глиба, як Ніколсон, зі своїм хрипінням та диявольською мімікою, здається, вичерпався. Бо це те саме, але значно гірше, ніж у «Польоті над гніздом зозулі» та «Іствікських відьмах».

Зрештою, у фешенебельному кінотеатрі «Київ», що з шиком відкрився після реконструкції цим фільмом, того самого вечора показали й зовсім інше кіно. Першим пунктом презентації «долбі»-залу була неігрова стрічка режисера Василя Вітра про відродження Успенського собору Києво-Печерської лаври (продюсери Галина Криворчук та Руслан Кухаренко). Наївно порівнювати незіставні жанри, стилі, теми, країни... І все-таки симпатії — на боці вітчизняних документалістів. Парадокс, але в нашого екранного мистецтва більше шансів на виживання. Бо нас поки що хвилюють деякі гуманістичні, життєствердні мотиви. Тоді як західну кіноцивілізацію вони — можливо, тимчасово — хвилювати перестали.

Ольга КЛЕЙМЕНОВА.

Проблема

Театр починається з... випрошування подаяння

Недостатнє фінансування закладів культури — проблема не нова. І поки що не знайдено універсального шляху її розв'язання. Сучасним Гамлетам і Жізелям доводиться задовольнятися низькою заробітною платою, а керівництву колись величних театрів — вчитися жити в нових умовах.

На своєрідну «школу життя» перетворилися для Харківського академічного театру опери та балету останні кілька років роботи, коли постановку нових вистав відкладали на невизначений термін, відправляли артистів у відпустку за власний рахунок і заощаджували на споживанні електроенергії, сподіваючись на поліпшення матеріального стану. Але дива не сталося, і замість того, щоб розпочати ремонт унікальної споруди, яке це було вкрай потрібно, її почали здавати по частинам тим, хто орендною платою допомагав «храму мистецтва» в особливо тяжкі часи.

На щастя, пересічний глядач не знає численних труднощів творчого колективу театру. Адже лише торік їх порадували кількома великими подіями в культурному житті міста. Це — щорічний фестиваль «Харків мистецький», який уп'яте зібрав на одній сцені і відомих професійних артистів, і талановитих молодих виконавців, лауреатів музичних конкурсів. Унікальною подією стали прем'єри опери Л. Колодуба «Поет», Р. Леонкавалло «Паяци», симфонічно-хореографічний твір на музику В. Золотухіна «Купальські ігрища». І хоча минулорічний план із відвідування глядачів та реалізації квітков було перевиконано, в бюджеті цього року запланова-

но суму, яка лише на 15,5 відсотка перекриває всі витрати театру.

За останні три роки до балетної та оперної трупи театру прийшло 24 обдаровані виконавці, а на останній виставі опери «Євгеній Онегін» водночас відбулося чотири дебюти. Проте балетну трупу театру покинуло вдвічі більше виконавців. Заробітна плата, яка у харківських артистів у 7,2 разу менша, ніж у столичних, примушує їх шукати кращої долі. А постанову, ухвалену 15 жовтня 2001 року, про підвищення оплати праці працівникам лише національних театрів було сприйнято керівництвом ХАТОБу як поділення артистів на касти. Адміністрація театру вже звернулася до Президента України з проханням присвоїти Харківському академічному театру опери та балету, який веде свою історію з 1874 року, статус національного. А поки цього не сталося, власними силами тут готують театральні новинки. Мають відбутися прем'єри опери Дж. Пуччіні «Турандот», балету Ж. Колодуб «Снігова королева». У травні заплановано провести огляд талановитої творчої молоді, в рамках якого — клас-концерти видатних педагогів Т. Веске та Є. Мірошніченко.

Катерина ТИШКУЛ.

Харків.

За лаштунками

Пригоди італійців у Ростові

Зірки Сан-Ремо виїхали на гастролі до Ростова-на-Дону. Конферансьє на їхньому концерті виступила наша зірка Верка Сердючка. На тлі метрів, які розлізли від теплового прийому і дещо погладшали від тривалого перебування у шоу-бізнесі, українська провідниця популярної культури сяяла у всій красі. Вона виступила на «розігріві» в самого Тото Кутуньо, виконавши свій хіт «Пирожок». За вечерею Кутуньо, трохи збентежений перевтіленням Сердючки в Андрія Данилка, без упину вигукував: «Данилко, беліссімо!». А для Андрія в Ростові здійснилася давня мрія — він виступив в одному концерті з кумиром свого дитинства.

Вечірній вибір

Теле

До виборів залишилося два дні. До 31 березня готуються і кандидати, і виборці, і спостерігачі. До речі, завдяки телебаченню статус останніх автоматично отримують усі глядачі, котрі ввімкнуті після 20.00 своїй телевізори на каналі «1+1», «Інтер» або ICTV. Саме ці канали готують, окрім обов'язкових спецвипусків новин, монументальні проекти висвітлення парламентських виборів в Україні. Заняття це вельми клопітке і за технічним та фінансовим виконанням, і в творчому плані.

5. Одноока Софіко

Десята муза: історія

Такою її зробив кінооператор Одеської студії Вадим Авлошенко, заслужений діяч мистецтв України. Ні, він, звичайно, не зазіхав на красу, а тим паче на здоров'я чарівної Софіко Чіаурелі. Просто так обставини склалися, що мусив «позбавити» її одного ока.

А сталося те під час зйомок стрічки «Мільйон у шлюбному кошику». Настала черга бурхливого з'ясування стосунків між дружиною (Софіко Чіаурелі) та чоловіком (Михайло Ширвіндт), а в актриси якраз запалення ока, повіки розпухли. Списати те на чоловіка не можна було — таке ні сценарієм не передбачалося, ні джентльменство Ширвіндта не дозволяло. І чекати не можна, час зйомок суворо визначено. Авлошенко, помізкувавши і так, і сяк, запропонував:

— Вмошуйся, Софіко, напів-

лежачи на ліжку й ве́ди діалог зі своїм судженням через металеві прутки спинки.

Софіко так і зробила. А Вадим, то вже була справа операторської техніки, ловив момент, коли хворе око прутки прикривали. Зате здорове, видиме було таке вираження! Воно випромінювало обурення і гнів героїні, здавалося, з подвоєною енергією. І слеза, що набігла, була не скупною — по-жіночому щедрою...

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.
Фото Володимира ФАЛІНА.

Відволікатиме глядача від сну телемарафонами в ніч на 1 квітня три українські канали

своє соціологічне опитування населення за фактом голосування на виборчих дільницях.

А на каналі «1+1» у поствиборну ніч відбудеться телемарафон «Ніч виборів». Учасники програми і телеглядачі спостерігатимуть за процесом голосування, стежитимуть за тим, як проходитиме підрахунок голосів та як розгоратиметься фінальна стадія парламентських виборів.

Журналісти «ТСН» готують кілька інформаційно-аналітичних матеріалів з тим, щоб показати максимально об'єктивну та повну картину передвиборної кампанії очима її учасників та сторонніх спостерігачів.

Теми для обговорення на всіх каналах цієї історичної ночі практично однакові: нові процеси та технології під час нинішньої передвиборної кампанії, перспективи формування парламентської більшості, Україна до і після виборів у парламент.

Завдяки такій інтерактивній участі в загальному виборчому процесі кожен глядач, кому не байдужий старт нової парламентської епопеї, не лише зможе одержати достовірну оперативну інформацію про голосування, почути компетентні коментарі, а й відчути причетність до історичного моменту.

Олег БАЙДА.

Редактор номера **Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ**.
Редколегія: **Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Людмила КОХАНЕЦЬ, Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДА.**

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159000. Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України». Зам. 0311059.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Засновник і видавець — Верховна Рада України

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-84-92; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.
✉ E-mail: mail@golos.com.ua — загальний reklama@golos.com.ua — відділ реклами let@golos.com.ua — відділ листів foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos